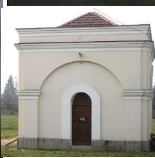
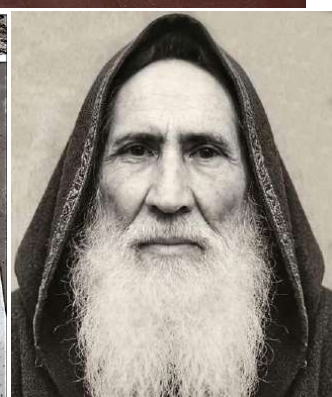

פניני הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.

מיטב השידורים
מגדולי הרבנים

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

הגאון הרב חיים איצקוביץ זצ"ל המכונה ר' חיים מוולוז'ין: נולד ב-ז' סיוון ה'תק"ט (1749) בוולוז'ין. מחשובי תלמידיו של הגאון מווילנה. רבינו לא רצה להתפרנס מהרבנות ולכן פתח חנות צמר בעיר וולקומיר, בה כיהן כרב. משנת ה'תקל"ד (1774) שימש בעידודו של הגר"א כרב העיירה וולוז'ין. נחשב כאבי הישיבות הליטאיות הגדולות. ייסד את ישיבת 'עץ החיים' בוולוז'ין. בשנת ה'תקמ"ט (1789) שימש כרב בוילקומיר ולאחר שנה חזר לוולוז'ין. מיום עומדו על דעתו התפלל במניין בלבד. פעם אחת היה בדרך במלון ושלח עגלות לכפרים הסמוכים כדי שיבואו להתפלל עימו מנחה בציבור. **גאון בנגלה ובנסתר.** ענוותן מופלא. זהיר בכל מעשיו. כל ימיו החיה רוח-שפלים כשהאיר להם פנים פיזר צדקות לנצרכים. מעולם לא פגע בכבוד אף אדם. נפטר בבלארוס ב-י"ד סיוון בשנת ה'תקפ"א (1821). חי כ-72 שנים.

סבא (מצד האב): ר' חיים. **אביו:** ר' יצחק (ת"ח ופרנס הקהילה בוולוז'ין). **אמו:** מרת רבקה (בת ר' ישראל הכהן רפפורט-אב"ד פיסק). אישתו: מרת שרה (בת ר' אריה לייב גינצבורג המכונה 'ר' לייב כתבן'). **ילדיו:** ר' יצחק (מילא את מקום אביו אחריו), ר' יוסף משערשוב. **בתו:** מרת אסתר (נישאה לר' הלל פריד מגרודנא, לימד בישיבת וולוז'ין לצד חמיו). **אחיו:** ר' זלמן. **חתנו:** ר' הלל-כיהן כמו"ץ בקהילת הורדנא. **מרבותיו:** ר' רפאל זיסקינד מהמבורג (רבה של מינסק), ר' אליהו זלמן (הגאון מווילנה). ר' אריה לייב גינצבורג (מח"ס 'שאגת אריה'). **מתלמידיו:** הגאונים בנו, ר' יצחק, ר' אריה לייב שפירא (רבה של קובנה), ר' יעקב ברוכין (מח"ס 'משכנות יעקב'), ר' דוד טביל ממינסק (מח"ס 'נחלת דוד'), ר' יוסף פיימר מסלוצק, ר' אברהם שמחה מאמצ'יסלאוו. **מספריו:** **ינפש החיים** - מבוסס על הזוהר, עץ החיים וספרי קבלה נוספים. **ירוח חיים** - פירוש על מסכת אבות **יחוט משולש** - שו"ת **יכתר ראש** - הנהגות **יכל הכתוב לחיים** - מתורתו.

אשר נפוליאון בנפרטה כבש חלקים גדולים מרוסיה, הוא נהג מידי פעם להתיעץ עם גדולי ישראל אודות סיכוייו לנצח במלחמה. פעם אחת נפגש עם רבינו. הייתה זאת שעת לילה מוקדמת, כאשר הגיעו חיילי הצבא הצרפתי לחניית לילה סמוך לוולוז'ין. עיירה זו השוכנת על הצטלבות דרכים ראשיות, איננה עיר מבצר ונוחה להיכבש. רוב תושביה ברחו מאימת המלחמה או שהתחבאו מאחורי סורג וברית. כשנכנס שליחו של נפוליאון ושירי צבאו לעיירה, היא היתה שוממה מכל נפש חיה. רק מביהמ"ד של וולוז'ין בקע האור. הוא פתח את דלת ביהמ"ד. בקצה האולם ישב אדם בראשית שנות השבעים, בידו נר דולק, וספר פתוח לפניו. היה זה ר' רבינו. כל כך היה שקוע בתלמודו, שלא חש בקצין הנכנס ומתקרב אליו, אך משפתח זה בקולו הרועם, ניתר הרב ממקומו.

הקצין ניסה את כוחו של ר' חיים בצרפתית, אך משהראה סימנים כלא מבין את דבריו, עבר לדבר גרמנית, שואל את רבינו אם מבין שפה זאת. השיב לו רבינו: "איני בקי בה ביותר אולם אשתדל להשיב לך בשפה זו". "אם כך", אמר הגנרל, "אולי תגיד לי, היכן גר פה הרבי שלכם - חיים שמו, עליו שמענו רבות כידוע צפונות ועושה נפלאות". ענה רבינו: "חיים, האיש המבוקש על ידיך, נמצא כאן בבית המדרש. אך מה שאמרת, כי עושה הוא נפלאות, אין זה אמת".

הבין הקצין, כי הוא האיש המבוקש, ומיד ניגש אל העניין. "המלך בכבודו ובעצמו רוצה להיפגש איתך! עליך להמתין כאן!" - הפטיר, והלך. לא חלפה שעה וכיתת אנשי חייל באו במרכבה קרבית והסיעו את רבינו לאוהל נפוליאון המהודר אשר במרכז המחנה. בראותו את פני רבינו, המקרינים אצילות, שמח בנפארטה לקראתו. הוא פתח במה ששמע מיהודי המדינה, על כוחות נסתרים הטמונים בו כמחולל נפלאות. גם הפעם הכחיש רבינו בביטול כל קשר בינו לבין מעשי נפלאות. "בסך הכל יהודי פשוט אנוכי השוקד ללמוד תורה, לא יותר".

שוב פנה אליו נפוליאון: "שאינך מסכים אודות סיפורי הנפלאות, ניחא, אבל שהנך איש חכם ופיקח, זאת כבר לא תוכל להכחיש. אם כן אמור לי, מה דעתך על עתיד מלחמה קשה זו שפתחת בה. האם כקודמותיה תסתים אף היא בניצחון גדול, או חלילה אסון נורא אורב לי אי שם בדרכי? חשוף מחשבותיך לפני בגילוי לב וללא כל פחד".

פתח ר' חיים וענה: "אמשול לך משל למה הדבר דומה? נסיך אחד עשה את דרכו במרכבה רתומה לארבעה סוסים אבירים ומשובחים, מטובי היחס והאיכות. והנה בהגיעו לתוך יער עבות מעדו רגלי אחד הסוסים לתוך ביצה טובענית, הסוס משך אחריו גם את שלושת חבריו, והמרכבה התהפכה על צידה. כל מאמצי העגלון והמשרתים לחלצם מן הבוץ עלו בתוהו. עברו שעות אחדות והנה איכר פשוט מתקרב עם עגלתו הרעועה, רתומה לשלשה סוסים כחוסים, ואף הם החלו מועדים ושוקעים בביצה. אולם האיכר שלף תיכף את שוטו, הצליף על הסוסים, אלו אזרו את שארית כוחם, ופתאום משכו את העגלה אל מחוץ לביצה, ויהי הדבר לפלא בעיני הנסיך ומשרתיו.

ניגש הנסיך לאיכר ותמה: "לי ארבעה סוסים אבירים ומיוחסים, ולך שלושה סוסים צנומים ודקים. ובכל זאת דווקא שלך נחלצו ברגע אחד מהבוץ, ואילו שלי כבר שעות בבוץ ואיננו יודעים, כיצד לחלץ מהצרה". השיב האיכר: "ראה, הסוסים שלך טהורי גזע ומיוחסים המה. נטלת אחד מכאן ואחד משם, מהטובים והמובחרים שבכל מדינה. לפיכך, כשמצליף אתה על גבם, מושך כל סוס לרוח אחרת, ואינם מצליחים להתאחד למען המטרה. אדרבה, כשמוכה האחד, שמחים כל עמיתיו. מה שאין כן סוסיי הדלים והכחוסים כולם משפחה אחת המה, אמא ושני בניה. כשמכה אני את האחד, חשים זאת גם השניים האחרים ונחלצים לעזרתו".

"כיוצא בזה", אמר רבינו, "בעניין זה שאנו דנים בו, אתה כבוד המלך נפוליאון דומה לנסיך ההוא. לרשותך צבא אדיר מחומש ומאומן היטב, אולם מורכב הוא מצבאות שונים - אוסטריה, פרוסיה, ספרד ואיטליה, שנלוו לצבא הצרפתי תחת פיקודך. לפיכך, מתאמץ כל אחד מהם להסב לעצמו את תהילת הניצחון, ושמה בנפילת עמיתו בן ארץ אחרת. מה שאין כן צבא רוסיה, אף כי דל הוא באמצעים, כיוון שבנוי כמקשה אחת, מבני עם אחד הלוחם להגנת ארצו, הרי כל אחד חש בסכנה המשותפת, ועושים יד אחת לחרף נפשם למען הצלתם. מכאן, הוד מלכותו, נובע הפקפוק שלי בניצחונכם", סיים רבינו. בהמשך המלחמה נחל נפוליאון מפלה גדולה ליד מוסקבה. לאחר מכן הוא נחל מפלה מוחצת במעבר הנהר ברז'ינה. כמעט כל חייליו אבדו בקרבות. הערכתו של רבי חיים מוולוז'ין התאמתה במלואה.

אם ראשונים כמלאכים - הגאון חיים איצקוביץ זצ"ל - ר' חיים מוולוז'ין

מעשה באיש ציבור בשם ר' יצחק שגר בוולוז'ין, שהיה סוחר לפרנסתו ומידי פעם נסע לצורך מסחרו מחוץ לגבולות רוסיה, זכה אותו אדם לאשה חכמה וטובת לב שפנתה אליו לפני אחת מנסיעותיו, ואמרה לו: "בעלי היקר, בקשה לי אליך, אך אנא אל תשיבני ריקם!!!"- "מה בקשתך?" שאל ר' יצחק. "כיוון שידוע לך שמחמת יוקר הוצאות הדפוס, אין להשיג ש"ס שלם בעירנו, אז אנא ממך!! **תקנה בבקשה ש"ס שלם בנסיעתך זאת, ואנו נפרסם בעיר שאפשר לבוא וללמוד תורה בביתנו, ובוודאי כאשר יבואו תלמידי חכמים לביתנו יביאו עמם ברכה, ונזכה לבנים תלמידי חכמים" ענתה רעייתו. "אעשה כרצונך", ענה בעלה ויצא לדרכו.**

האיש חזר לביתו עם ש"ס שלם מפואר ויקר מאוד. כיוון שהתפרסם בעיר שבביתו של ר' יצחק יש ש"ס שלם, נהרו אליו תושבי העיר בהמוניהם, וביניהם תלמידי חכמים חשובים שהיו עוסקים במלחמתה של תורה בחדר הספרים, כשאשתו עומדת ומכבדת אותם בשתייה חמה. גם רב העיר, הגאון בעל ה"שאגת אריה" היה נוהג לבוא לביתם וללמוד בש"ס היחיד הנמצא בעיר, ובאחת הפעמים, כשראתה בעלת הבית את טרחתו של רב העיר, פנתה אליו ואמרה: "כבוד הרב, אנא אל תטריח את עצמך אלינו, אלא בכל פעם שצריך הינך לאחת המסכתות, שלח נא שליח אלינו, ואתן לו את המסכת בשמחה רבה שתלמד בה".

שמח מאד ה'שאגת אריה' על הצעתה הנדיבה, ומיד בירכה ואמר לה: **"הנני מברך שאבינו שבשמים יתן לך שני בנים, האחד יזכה להפיץ את הש"ס בכל תפוצות ישראל, ואילו השני יהיה בקי בכל הש"ס בעל פה, ולא יצטרך אפילו לעיין בו".** "אמן", ענתה האשה בשמחה רבה, סמוכה ובטוחה היתה שברכה זו תתקיים בה. ובאמת התקיימה ברכת ה"שאגת אריה" במלואה, ומי הם שני בנים אלו? האחד ידוע ומפורסם בשם ר' חיים מוולוז'ין, שישד את ישיבת וולוז'ין המעטירה, ובאמת הפיץ ממנה תורה לכל ישראל, והשני הינו אחיו הידוע, ר' שלמה זלמן מוולוז'ין, שהיה בקי עצום בכל התלמוד, שמורו ורבו הגאון מוילנה לא זז מחבבו, עד שקראו "זלמן שלי".

בספר 'אבי הישיבות' על תולדותיו של הרב מסופר: חבורה מיוחדת, מוקדשת ללימוד 'מידת הביטחון' היתה לרב. בשיעוריו לימד אותם חידושים וסיפורים מול נסיונות ומבחנים מדהימים בהנהגת ה' וגילויים מרתקים מהליכות קודשו. ר' חיים התגלה כמחנך ופדגוג מעולה, ומעל הכל כאיש קדוש וטהור, צדיק יסוד עולם: השעה היתה אז כבר קרוב לשתים אחר חצות לילה, כאשר רבינו עדיין נשא את שיחתו לפני "חבורת הביטחון" מבני הישיבה. ר' חיים קטע את שטף דיבורו **וביקש לברר מה היא השעה**, אולם כל תשובה לא הגיעה. בימים ההם, וביחוד אצל צעירים בני עליה, נכלל השעון ברשימת פריטי המותרות.

ברשות בני החבורה, כמניין בחורים נבחרים, לא היה אף שעון אחד. לפיכך שב ר' חיים מענייני השעה לחיי עולם שהיה עסוק בהם, ומשאלת השעון עבר לסוגית הביטחון. **"תלמידים יקרים, נראה שעדיין לא רכשנו בליבנו ביטחון אמיתי, אם לא כן משמיים היו מזמינים עבורנו שעון, ואפילו כולו עשוי זהב".** עוד הוא מלבן את הסוגיה לגדריה כלליה ופרטיה, נכנס חייל רוס. הציץ ימינה ושמאלה, וניגש בצעדים חפזים אל ר' חיים. "יהודי אני וגר בעירי ליד לודז'. נקראתי להתייצב בצבא. אבי, גביר אדיר, העניק שלמונים לרופא הראשי שישחררני מהצבא. סמכתי על הבטחת הרופא, ובאתי לבד לקבל את תעודת השחרור ואפילו לא החלפתי את בגדי המהודרים בפשוטים. בהגיע תורי, התברר שטעה הרופא והחליפני באחר ואני נלקחתי לצבא. כבר מספר שבועות נמצא במחנה, יהודי יחיד בין גויים רבים.

חוששני שהם יגנבו את שעוני היקר, שעון זהב. עתה ניצלתי חופשה קצרה מן המחנה ויצאתי לעיר. אריתי את האור הבוקע מבית המדרש, ונכנסתי. **בקשתי, מהרב, שיואיל לשמור את שעוני כפיקדון".** ר' חיים השתומם קמעה למראה החייל ולמשמע סיפורו המוזר, אך נאות ברצון לבקשתו. "ברם", הודיעו מראש, "עליך לדעת כי ביתי הוא כרשות הרבים, וכמי שמשתדל להתרחק ממכשול, לא אוכל לקבל עלי אחריות שהשעון ישמר היטב". הררה החייל ואמר: "רבי, הנני נותן לכם את השעון במתנה גמורה. מוטב שיהיה נתון במתנה לרב יהודי, מאשר שיגנבו אותו". החייל יצא מהמקום. רבינו רץ אחריו להשיב לו את השעון, אך לא הצליח להשיגו. סיים ר' חיים את שיחתו: "הלוא שמעתם דברי מקודם, כי אילו זכינו, והיינו בעלי ביטחון באמת ובתמים, היו שולחים לנו שעון מן השמים, ואפילו מזהב. הרי לכם דוגמא מוחשית לביטחון בה' שעמד במבחן".

הרב הגאון ניסים יגן זצ"ל: נולד בשנת ה'תש"א (1940). עוד בהיותו ילד רך לא פסק פומיה מגרסא. עשה כשהוא לילות כימים משקיע את כל כולו בעמלה וביגיעתה. בצעירותו למד בקרית-נוער בירושלים. לאחר נישואיו למד בכולל של הגר"י אונטרמן. שם קיבל סמיכה לרבנות, על אף שהיה אברך צעיר לימים. כבר באותה תקופה, נהרו אל ביתו בלילות שבת תלמידי ישיבת חברון לשמוע משיחותיו העמוקות, ומשומעי לקחו דאז היה הגאון הראשל"צ ר' יצחק יוסף (מח"ס 'ילקוט יוסף'). היו לו תפקידים בישיבות 'אור ברוך' ו'אוהל מועד'. היה שותף בהקמת קהילת 'אור שמח' בזיכרון יעקב, קהילה שמנתה למעלה ממאה אברכים. הוא סייע מאוד להצלחת המוסדות הללו. בשנת ה'תשל"ח (1978) הקים את מפעל חיינו: בית המדרש 'קהילת יעקב', השוכן בירושלים, וקרוי על שם אביו. ממייסדי תנועת "ערכים" ושנים רבות שימש בה בתפקיד בכיר, ערך והשתתף ב'סמינרים ליהדות'.

במשך שעות היה יושב ופותר בעיות, מברך ומייעץ ללא לאות ובשימת לב עד לפרטים הקטנים ביותר. לזוגות רבים הביא את האור והשלווה אל ביתם. הוא עצמו היווה דוגמא אישית לנשיאה בעול מטלות הבית, על אף סדר יומו הצפוף. השיב רבים מעוון באמצעות הרצאותיו. מסירות נפשו של הרב נודעה בחוצות: הרב נהג לנסוע בכל הארץ ולעורר כנסים והרצאות. **על אף שחלה במחלה קשה, לא ויתר והמשיך בפעילות הקודש של החזרת אנשים בתשובה.** כל מה שעמד בראש מעייניו של הרב היה ללא ספק **זיכוי הרבים.** היה גומא מרחקים ועושה הכול כדי שיהודי יקיים מצווה, ואפילו עבור קיום מצווה אחת. נפטר ביום שבת קודש, פרשת בהעלותך, י"ד סיוון בשנת ה'תש"ס (2000). ציונו בהר המנוחות, בירושלים. חי כ-59 שנים.

אביו: ר' יעקב (הישיבה שהקים הרב על שמו של אביו. היה תלמיד-חבר במשך שנים רבות למקובל ר' מרדכי שרעבי). **אמו:** רחל. **בנו:** רבי מאיר. **רבותיו:** האדמו"ר מאמשינוב, ר' אהרן קוטלר ובנו ר' שניאור. ר' נתן וואכטפויגל (המשגיח בליקווד), ר' חיים שמואלביץ (המשגיח ממיר). **מספריו:** **נתיבי אור** - הותיר קרוב לאלף קלטות המשמרות את שיחותיו המופלאות ומתוכם נכתב הספר.

בספר 'כוחה של שבת הרב יגן' הובאו הסיפורים המופלאים הבאים, המעידים כי ישנה השגחה בעולמו על כל צעד ושעל ועל העובדה כי הרב היה בעל רוח-הקודש: חיייהם של בני הזוג ארצי שהתגוררו בבית שמש התנהלו בשלווה ובנחת, עד לאותו ליל שבת שבו חלמה הגב' חלום שממנו התעוררה בבעתה. בחלומה ראתה שלושה אנשים הלבושים כרבנים יושבים, ועל ברכיו של האמצעי הייתה מונחת גדולה של הרב. היא שמעה בברור קול שאמר לה: **"אחת המזוזות בביתך פסולה במילה 'בניך', שמו של הרב שבתמונה הוא רבי ניסים יגן מירושלים, גשי אליו ורק הוא יבדוק את מזוזותיך"**. מבהלת התעוררה הגברת ארצי משנתה, בצאת השבת התקשרה לאחד מרבני העיר בית-שמש, וסיפרה לו על דבר החלום. היא הוסיפה, **כי מעולם לא שמעה את שמו של הרב יגן, ואין לה כל מושג למי כיוונו אותה בחלום הלילה.**

הרב גם הוא לא ידע במי מדובר, והא יעץ לה למסור את מזוזותיה לבדיקה אצל אחד הסופרים בעיר, ולהתעלם מהוראת הרבנים בחלום. אולם היא החליטה לנסוע לירושלים ולברר האם קיים אדם הנושא את השם הרב ניסים יגן בירושלים. כשהיא מטפלת בשתי ילדות קטנות ובתינוק קטן בעגלה, עלתה הגברת ארצי לאוטובוס וירדה בשכונת 'מחנה יהודה'. היא ניגשה לאחדים מהולכי הרגל ושאלה על הרב ניסים יגן. לבסוף אחד מהם שלח אותה לכיוון הישיבה.

פעימה נעתקה מליבה. אכן קיים רב בשם כזה! האישה טיפסה במעלה המדרגות, והתבוננה בתור הארוך שהצטופף מאחורי חדרו של הרב וביקשו להיכנס אל הקודש. היא, כמובן, לא חשבה להמתין עד לסיום התור, ושאלה את המזכיר, האם קיימת איזושהי אפשרות להציץ פנימה. בדיוק באותן שניות נפתחה דלתו של הרב, האנשים ששם יצאו והיא ניצלה את ההזדמנות להתבונן לתוך החדר. ההצצה הזו הכתה בה כבדק, היא החלה לרעוד בכל גופה ובלי שליטה יצא מפיה המשפט הבא: **"אותך ראיתי בחלום!!!"**. הרב סימן לה להיכנס פנימה, הציע לה כיסא וביקש, שתספר לו את כל הסיפור מתחילתו. הגברת ארצי חזרה ותיארה את דבר החלום שניצב בהיר מול עיניה. כשסיפרה, שראתה את תמונתו. ואז, הרים לפתע רבי ניסים את קולו בדאגה ושאל: **"היכן המזוזות?"**

כששמע, שהגברת שלפניו לא הביאה אותו, יצר קשר עם בעלה וביקש ממנו לבוא מיד ולהביא את המזוזות. כשהובאו לפניו פתח אותן הרב, **וכולם ראו כי באחת מהן המילה 'בניך' הייתה פסולה!** עוד באותו יום השיג להם מזוזה כשרה, ונפרד מהם בלבביות, כשהוא מעניק כמתנת פרידה סידור עור בכריכה לבנה, ועליו הקדשה אישית בכתב ידו. בני הזוג יצאו לדרכם, אולם מאותו יום ואילך הייתה דלתו של הרב פתוחה לפנייהם, והוא שימש כאבא טוב להם ולילדיהם.

באחת הפעמים הגיע הצדיק עם בני משפחתו לציונו של חוני המעגל, והם ראו שם אשה משתטחת על הקבר ובוכה בכי תמרורים. כשיצאה כעבור דקות אחדות, נגש אליה הרב ניסים, ושאל בעדינות אם אפשר לעזור לה בדבר מה. מיד כשהבחינה בו האישה היא צנחה תחתיה כמתעלפת. כעבור דקות אחדות של בהלה שבה אליה רוחה, והיא סיפרה כי **היא החלה לסבול ל"ע מבעיה רפואית של חור בלב שהתהווה לה בפתע פתאום.** הרופאים הודיעו לה כי הבררה היחידה העומדת בפניה היא לעבור השתלת לב, וכמובן שהסיכון הכרוך בנייתו כזה גדול ביותר. "לאחרונה", הוסיפה האישה, "אני רואה שוב ושוב את אבי בחלום הלילה, והוא ציווה עלי ללכת לציונו של חוני המעגל, ואמר לי שלשם יבואו כמה רבנים, וביניהם הרב יגן. הוא יעשה לך תיקון והכל יעבור לחיים ולשלום. מעולם לא ראיתי את פני הרב", הודתה, "ולכן כל כך נבהלתי כשניגשת אלי ואמרת שאתה הרב יגן". הצדיק שאל אותה: **"היכן את גרה?"**, ומיד הורה לנהג לנסוע אל ביתה בחצור. הרב הצביע לעבר אחת המזוזות ופתח אותה. **התדהמה הייתה מוחלטת, כשגילו כולם כי במלה 'לבבכם' היה חור!** מיד לאחר מכן ערכו שלושה רבנים פדיון נפש עבורה וכעבור תקופה קצרה הודיעה להם האישה, כי הניתוח עבר בהצלחה.

פעם אחת סיפרו לרב כי אשה אחת הצהירה שאם הרב יביא לה כיסוי ראש היא מיד תכסה את ראשה. הרב בירר מיד מה הכתובת ולמרות שהאשה התגוררה בבית שאן, נסע הרב ללא כל שהיות מירושלים לביתה כדי שהאשה תכסה את ראשה. כך לגבי מטפחת ראש, שמירת שבת, טהרת המשפחה או כל מצווה.

○ יפיר אחיו של רבינו: כשנפטר הרב, הגיע יהודי בשם ישראלי מבית-שאן, וסיפר: הרב ניסים יגן היה בביקור בהרצאה באיזה בית, ושאל אותם: "למה לא עושים כאן שיעור בגמרא כל יום?". הם אמרו שאין להם גמרות. הרב נסע מיד באותו יום לירושלים, והעביר לו 70 גמרות של מסכת סנהדרין. הוא לא אמר "המתן". מספר אותו יהודי: "מאז בנו בית כנסת ולומדים שם 70-80 אנשים כל יום גמרא, וכל בתי הכנסת שבבית שאן למדו מהם קבעו שיעור גמרא בין מנחה לערבית".

מובא בחוברת על הרב יגן 'מילי דהספדא' סיפור נורא נורא על אחת הנערות שהתקרבה על ידו לתורה. יום אחד, צלצלה הנערה לרב וסיפרה בדמעות כי אמא שלה מאושפזת בבית חולים בצרפת והיא נמצאת במצב קריטי, הרופאים קצבו את ימיה והיא מבקשת לשאול אם מותר לנתק את האמא ממכשירי ההנשמה, כדי שהם יוכלו לשבת עליה שבעה ולהתכונן לחג פסח הממשמש ובא. הרב הבטיח לה שבלייל הסדר אמא שלה תצא מבית-החולים ותחזור לבית. חלפו מספר ימים וההטבה לא נראתה באופק, ושוב הנערה שואלת והרב משיב: "אני לא חוזר בי, היא תקום ובליל הסדר תהיה בבית!". כשהמצב הרפואי התדרדר, צלצל הטלפון בבהלה, "כעת הרופאים מבקשים לנתן אותה מהמכשירים", והרב בשלו: "בליל הסדר היא תהיה בבית", וכך היה! האם חגגה עם בתה את חג הפסח בביתה! מאוחר יותר סיפרה האמא שבזמן שמצבה הדרדר, נשמתה עלתה לבית-דין של מעלה. שם הודיעו לה שאכן הגיע זמנה, אבל יש רב אחד בירושלים שקוראים לו הרב נסים יגן, שלא מרשה לנו לקחת אותך, אז תחזרי לגוף.

הרב הגיע פעם לאחת הישיבות כדי לברר פרטים על בחור מסויים. והנה הוא הבחין באברך שיושב ועוסק בתורה בהתמדה רצינית. כבר במבט הראשון הבחין הרב יגן שבגדיו של האברך אינם הולמים את מעמדו: חליפתו דהוייה ובלויה, נעליו קרועים וכולו זועק דלות מרה. פליאתו גדלה שבעתיים כאשר נודע לו על רום מעלתו הגבוהה של האברך כתלמיד חכם מופלג בתורה וביראה, והפליאה הועברה לבירור אצל ראש הישיבה שהשיב שהוא יודע על מצבו הכלכלי הרעוע של האברך. הרב יגן לא החריש: "מחר אני רוצה לפגוש אותך בגאולה במקום פלוני בשעה פלונית", ביקש מהאברך. למחרת היום נפגשו השניים בגאולה, כשבסיום הפגישה יצא האברך ברכוש גדול: שתי חליפות בגדים, כובע חדש, מערכת הבגדים שלמה, נעליים וכל השאר. התשלום היה על חשבון הרב יגן, שהלה לא הכירו מעולם!

הרב הגאון מרדכי אליהו סיפר: פעם חסר לרב כסף לפרנס את הישיבה. הרב לווה \$10,000 מאדם עשיר, והבטיח שביום פלוני שיבוא יתן את הכסף חזרה. ואף אם יבוא חודש לפני כן ויודיע לו שהוא צריך את הכסף, יתן לו את כספו בחזרה. אותו אדם הגיע לפני הזמן וביקש את כספו בחזרה. אמר לו הרב: "תבוא מחר בשעה ארבע ותקבל את הכסף". הגבאים אמרו לו: "מאיפה יש לך כסף, הרי יש לך מינוס בבנק, איך הבטחת להחזיר את הכסף?". אבל הוא אמר: "הבטחתי והקב"ה יעזור". למחרת בשעה ארבע בא העשיר לקבל את כספו. סגר הרב את דלת חדרו ובכה בדמעות שלישי: "ריבונו של עולם, אני לקחתי ממנו את ההלוואה לא בשבילי, אלא בשביל תלמידי חכמים שלומדים תורה. איך אני אתבזה, איך אני אעשה חילול ה'?". והנה, נקישות בדלת, הרב לא ענה. בא הגבאי אומר לו: "יש בחוץ מישהו שרוצה לדבר איתך". אמר לו הרב: "תגיד לו, יותר מאוחר". אמר לו הגבאי: "יש לו רק מילה לומר לך". אמר לו הרב: "שיכנס". הרב לא הכיר אותו. אמר לו האיש: "אדוני הרב, יש לי סכום של עשרת אלפים דולר, קח". אמר לו הרב: "הלוואה או מתנה?". אמר לו אותו אדם: "לישיבה, קח". והלך לו אותו אדם. הרב פתח את הדלת ואמר לעשיר: "קח את כספך, תספור, הנה כספך".

בילדותו עלה בדעתו לנסוע לחו"ל כיוון שיש שם ישיבה גדולה שבראשה הגאון הרב קוטלר, ודווקא שם רצה ללמוד. איך ייתכן בחור צעיר יעזור את משפחתו ואת ביתו והכל למען אהבת התורה שהייתה לו. שקידתו והתמדתו בלימוד התורה היו לשם דבר, יחד עם ידידו הגאון ר' יצחק עבאדי הוא צלל בים התורה ובעיון ובחריפות האופינית לו והתעלה למעלות רמות ונשגבות. סברותיו היו מדודות וישרות כפול, ומעולם לא הסכים לשמוע ולקבל מאחרים סברא בלימוד שאיננה ישרה ואמיתית לאמיתה של תורה. בפסק הזמן שהוקדש למנוחת צהריים בשעה שהכל נחים ואוזרים כח לשעות אחר הצהריים והלילה, היה ר' נסים מתכנס בפינתו הוגה עמוקות במשנתו של המהר"ל. לימים סיפר שזכה לסיים את כל ספרי המהר"ל באותה שעת הפסקה.

○ יפיר הרב בנימין כהן: כשדפדפתי בין אוצרותיו של הרב זצ"ל הבחנתי בפיסת נייר עתיקה עליה רשום בכתב ידו: קבלות ב"ה בלנ"ד: א. לפני תחילת סדר שלישי לבדוק סדר היום שעבר ולהתכונן לקריאת-שמע וכן ליום הבא. ב. לבדוק ביטול תורה של כל יום וכיצד היה אפשר למנוע זאת, ולבכות על זה.

מובא בחוברת ההספדים שיצאה על הרב 'מילי דהספדא' סיפורים והנהגות מופלאות על הרב. סיפר הרב הגאון אריה שכטר: אחד הסיפורים ששמעתי מבעל המעשה שאמר לי: "תדע לך, פעם אחת נסעתי במשאית, והיה לי ניסיון גדול, לעבור עבירה נוראה, ולא יכולתי לשלוט ביצרי ועמדתי לעשות אותה. והנה אני רואה את הרב נסים יגן בהקיץ, כשהוא מדבר אלי מה גודל החטא, ופרשתי מיד במסירות נפש". "בחיי חיותו ראיתי אותו בהקיץ", כך סיפר בעל המעשה, ועוד הוסיף: "כל זה זיעזע אותי, ומיד נסעתי לר' נסים ואמרתי לו: רק שלשום שמתי יציית בזכותך, ועכשיו כבר עמדתי לעבור עבירה חמורה, ובאת אליי להזהיר אותי, הנה אני, בוא תחזיר אותי בתשובה שלמה!".

הרב בנימין סיפר: קלסר עב כרס מונח לפני ואני מחטט במכתבים המתעדים את קבלת הילדים למוסדות חינוך תורניים כשבצידים התחייבות לתשלום שכר לימוד (מאה ארבעים ושש לירות על שם הרב נסים יגן, ירושלים קרית צאנז בלוק 1 כניסה ב.). שכר לימוד הוא שילם, וגם לדמי כיס הוא דאג, אבל לצרכיו האישיים לא היה בידו אף פרוטה לפרוטה. חינוך הבנים עמד בראש מעייניו, חרף טרדותיו הרות וסדר יומו העמוס. גם כשהיה נוסע לחו"ל היה מתקשר לכל המלמדים של הילדים ומעדכן אותם שאיננו בארץ, והיה מתעניין במצבם של הילדים. כשהיה שב לארץ, היה נוסע בתחילה לישיבות לבקר את הבנים ורק אחר כך שב לבית.

הקלטות שבזכותם התקרבו רבים למורשת ולמסורת היהודית מקבלים בתוכם אגדות למכביר, אחת מהם מעניינת במיוחד: יהודי אחד מבני-ברק שמע את דרשותיו של הרב בבית וברכב. פעם אחת הוא רכש רכב חדיש מסוג יקר ביותר. לדתהמתו בליל שבת קודש לאחר סעודת שבת הוא מבחין שהרכב נגנב!. עם שחר כשהשכים לצאת לתפילה לא האמין למראה עיניו. הרכב חנה שוב במקומו. על השמשה היתה מונחץ פיסת נייר שעליה נרשם "גנבתי, שמעתי, החזרתי". התברר שהגנב בנסיעה האזין לקלטת שהייתה בטייפ, וזו הייתה קלטת בנושא הגזל וחומרת העוון- והדברים עשו את שלהם עד כדי שהוא החליט להשיב את הגזלה לאלתר!

שחלה ונפל למשכב, כאב לו שאינו יכול להמשיך בעבודת הקודש. הוא התבטא לא אחת שהוא "פועל באמצע היום" ועדיין לא השלים את המלאכה. כל פעם שביקרוהו גדולי התורה התחנן בפניהם על חייו שהם קודש לכלל ישראל. גם כשסר למעונו של מרן הראש"ל הרב עובדיה יוסף ביקש לרפואתו - אך ורק למען כלל ישראל. בשבוע האחרון עורר את תשומת לב משפחתו שאמר "יש שריפה בסורוצקין" (הרב התגורר ברח' זה). שריפה לא נמצאה אבל הוא המשיך שוב לומר "יש שריפה בסורוצקין". במוצ"ש כשנפטר, הבינו את כוונתו.

אחד מבניו זוכר לילה אחד שראה את אביו יוצא מחדרו ומתלבש, נוטל ידיו וניגש לפינת הסלון ליד הסטנדר שמעליו מתנוססת מסגרת של "שיוויוני ה' לנגדי תמיד". שם התפלל בהתלהבות גדולה. "מה קרה?". שאל בבהלה. אביו משיב לו ש"מישהו התקשר אליו מחדר לידה וסיפר שאשתו מצויה במצב קשה, וביקש ממני להתפלל ולהעתיר עבורה, וכך אני עושה".

לשאלת הבן ותמיהתו אם הוא מכיר את אותו אדם שלמענו הוא מוותר על שעות השינה המצומצמות שלו, עונה אביו: "לא", והוסיף, "כשיהודי נתון בשעת צרה - חייבים לעזור לו, ולהתפלל עליו". במהלך הלילה עוד התקשר הבעל מספר פעמים כדי לעדכן את הרב, וזאת על-פי בקשתו האישית של הרב שיתקשר אליו במשך הלילה כדי לעדכן אותו במתרחש.

י"פ בנימין: "זכורני בשמחת המילה של נכדו בין כסה לעשור, כשחזר מטיפולים קשים בחו"ל וגופו היה מצומק ותשוש, הבחנתי בו כשהוא מסתובב בין השולחנות ומשרת בפשטות את הסועדים, זה היה כל כך טבעי אצלו וכדבר המובן מאליו אצל הסובבים אותו. כך הייתה אצלו מידת החסד והדאגה לזולת".

הרב נסים יגן זצ"ל דרש במעשה - כיצד ניתן לקבל מתנת שמיים של תוספת חיים בזכות עזרה לעני: "תלמיד חכם אחד שהיה מחזר אחרי מצוות הכנסת אורחים והיה מוכן למסור נפשו עבור מצווה קדושה זו. הרב נשאל על ידי ידידיו: "הלא כבר נאמר כי תלמוד תורה כנגד כולם?". השיב להם: "אספר לכם דבר מה ותבינו. לפני מספר ימים הייתי חולה במצב קשה מאד. לפתע הרגשתי שנשמתי עולה לבין דין של מעלה והתחילו לדון אותי. והנה אני רואה אדם זקן הבא לקראתי ומוסר לדיינים פתק. הדיינים קראו את הפתק ומיד יצא כרוז שאמר לי 'חזור לעולמך!'.

"יצאתי מבית הדין ולא ידעתי לאן אני הולך, והנה שוב ניצב לידי אותו זקן ואמר לי: 'בוא ואראה לך את הדרך'. שאלתי אותו 'מי אדוני?' והוא אמר לי: 'דע לך, שלפני שישים שנה, כשהיית ילד קטן נזדמנתי לעירך, והיה המנהג בעירכם שלאחר תפילת ליל שבת כל יהודי היה לוקח עני לביתו. אני נשארתי לבדי, כי לא היה מי שיאות להכניסני לביתו, היות שמבגדיי נדף ריח רע.

אתה ואביך יצאתם אחרונים, וראיתי שביקשת מאביך 'שייקח את העני הזה עמכם הביתה', ואביך ענה לך שאיננו מסכים בגלל הריח הרע הנודף מבגדיי. כך הלכתם לביתכם ועדיין נותרתי לבדי בבית-הכנסת. כשהגעתם לבית אתה סירבת לאכול ואמרת: "אם לא תביאו את העני לא אוכל לאכול עמכם בסעודה זו'.

אז שלחו אותך לקרוא לי ואכלתי עימכם. בזכות סעודה זו ניצלתי ממוות, כי היה זה אחר כמה ימים שלא הגיע מזון לפי. לימים כשנפטרתי לבית עולמי, הייתי מצפה, מתי יגיע הזמן ואוכל לגמול עימך על החסד העצום שעשית עימדי. היום שהגעת לבית דין, נגזרה עליך מיתה, ולכן הנה אנכי ניצב לקראתך ללמד עליך זכות ובפתק כתבתי: 'ריבונו של עולם! גלוי וידוע לפניך, שכל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא'.

"והנה בזכות זה הוסיפו לי עוד שנתיים", סיים אותו תלמיד חכם לידידיו, את הסיפור הנורא: "הנכם רואים, כי קיבלתי שנתיים של חיים במתנה רק בזכות החסד ותמיכה בעני. לאחר ששמעתם זאת, האם אפשר להפסיק, ואפילו לרגע אחד, מעשיית חסד? הרי כל חייו תלויים בכך".

הרב נסים יגן סיפר מעשה שבדידו הווה עובדה: "היה זה לפני שנים רבות, כאשר שהיתי עם בני בן השלוש בגבעת עדה, ליד בנימינה. התעכבנו מעט יותר מהמתוכנן, והיה חשש פן נאחר למועד היציאה של הרכבת. הרכבת הקרובה הייתה עתידה לצאת לדרכה בשעה חמש בדיוק, ואנו היינו במרחק חמישה קילומטרים מתחנת הרכבת".

"לא ידעתי מה לעשות, אבל בינתיים התחלתי לרוץ, למרות שלא היה שום היגיון בדבר, שהרי אין ביכולתנו לרוץ חמישה קילומטרים בפחות מחמש דקות. הבן שלי פנה אלי ושאל: 'אבא, למה אנחנו רצים?', ואני השבתי ואמרת: 'הרכבת יוצאת בעוד חמש דקות, ואנחנו צריכים לעשות השתדלות לתפוס אותה!'. בני בן השלוש המשיך להקשות: 'ואם נאמר תהילים, זה יעזור?' ואני השבתי בחיוב. 'בוודאי, אמירת תהילים עוזרת תמיד' - ושנינו התחלנו לומר "שיר למעלות".

"בעוד אנו רצים, יצאה מחניית הבית שליידנו מכונית חדשה בנסיעה מהירה. לא הכרתי את הנהג, ומעולם לא פגשתי בו. אולם הוא עזר לפתע לידי וצעק: 'תכנסו מהר! אין זמן!!'. מבלי לחשוב פעמיים נכנסנו. לא ידענו להיכן הוא נוסע, אולם הבנתי, כי הוא בוודאי מתקדם ליעד, שאליו רצנו גם אנו - ויש סיכוי, שיוכל לקרב אותנו אל תחנת הרכבת".

"הנהג מצידו, פתח בנסיעה מהירה, כמעט מטורפת. 'להיכן אתה ממהר?' שאלתי ותשובתו הכתה אותי בתדהמה: 'אני חייב להספיק להגיע לרכבת, שיוצאת בחמש! אסור לי לאחור!' הסביר. ואכן, הגענו לתחנת ממש ברגע האחרון, כאשר הרכבת כבר צפרה בהכרזיה על כוונתה לצאת לדרכה". "הנהג שלנו צפר גם הוא, ונהג הרכבת שהבחין בנו החליט לחכות ולהמתין עד שנגיע! כך הספקנו את הרכבת באופן בלתי הגיוני לחלוטין, וזאת רק בזכות הביטחון התמים והשלם בבוא העולם!".

עוד סיפר הרב: שמירת שבת היא מילת מפתח בשמירה על חיינו. מי שמקבל על עצמו להתחזק בשמירת שבת, משפיע על עצמו שפע ברכות, "כי היא מקור הברכה". שני מקרים שטיפלתי בהם יוכיחו זאת, דבר והיפוכו: "במקרה הראשון פנתה אליי לעזרה אישה חולת סרטן: 'הרופאים מעריכים כי נותרו לי חודשיים לחיות', בכתה והתחננה על נפשה. אמרתי לה: 'אני מבטיח לך שתחיי עוד עשרים שנה, רק תבטיחי שלא תיסעי בשבת'. אולם היא חששה וסירבה להבטיח: 'אני לא מתחייבת', אמרה. אמרתי שגם אני לא מתחייב. אביה ובעלה נכחו במקום. האבא אמר לה: 'טיפשה שכמותך, הרי טוב יותר להיות דתיה בחיים מאשר חילונית בקבר!', אך בעלה חיזק את דבריה, וגם הוא אמר: 'גם אני לא מתחייב'. הם קמו והלכו, ואחרי שבועיים הצטערתי לשמוע שהיא נפטרה".

"לעומת זאת טיפלתי במקרה אחר שנהגו בו בחוכמה, והתוצאות היו הפוכות לגמרי. אישה ממושב מגדים שבצפון, ביקשה את עצתי. יש לה סרטן ל"ע, סיפרה, 'והרופאים לא נותנים לי סיכויים, המחלה התפשטה בגופי ואין לי יותר מכמה שבועות לחיות'. אמרתי לה שאני יכול לעזור לה רק בדבר אחד: 'מקובל בידי שמי שמבטיח לשמור שבת, טהרת המשפחה ותפילין, אם עושים לו פדיון נפש, הוא יחיה'.

"זאת אומרת", הבינה האישה, "זה מחייב גם את בעלי". "איפה הוא?", שאלתי. "בעבודה", ענתה. אמרתי לה: "תגידי לבעלך שעדיף שיבוא אלי מאשר להלוויה שלך". היא התקשרה אליו למוסך ואמרה לו: "הרב יגן אמר, שתבוא אליו או ללוויה שלי, מה אתה מעדיף?". הוא הגיע מיד, מבוהל. אמרתי לו: "עליכם לחתום שתשמרו שבת, טהרת המשפחה ותפילין". הם חתמו מיד. עשינו פדיון נפש. אחרי יומיים נסעה האישה לבית החולים רמב"ם בחיפה, ושם עשו בדיקת סי.טי. והתברר שכל הגידולים נעלמו כלא היו. "במגירות שבמשרדי מונחים העתקים של שתי בדיקות סי.טי. אחת לפני שחתמו לשמור שבת, והשניה אחרי שחתמו. בדיקה אחת מעידה על המצאות המחלה והתפשטותה, ואילו השנייה מראה שהכל נעלם. כל זאת בזכות השבת!".

הרב מאיר יוסף רבין מקרסטיר הי"ד - נולד בשנת ה'תרנ"ט (1898) בעיר בריז'דאוויץ שבמדינת גאליציה. לאחר נישואיו במשך שש שנים היה סמוך על שולחן חותנו זקינו הרה"ק רבי ישעיה שטיינר והתבשם מאור צדקתו וקדושתו אשר הראה לו חיבה יתירה וזכה אצלו לקרבה מרובה. הוסמך להוראה מגאוני וצדיקי דורו. לפני הסתלקותו של הרה"ק רבי ישעיה הבחינו שחזה ברוח קדשו שבנו ר' אברהם לא יאריך ימים על ממלכתו, על כן סמך את ידיו על נכדו אהוב נפשו, שברבות הימים ימלא את מקומו וימשיך את דרכו בקודש. הנהגתו של ר' אברהם נמשך רק כ"ב חדשים מיום ג' אייר תרפ"ה ועד לח"י אדר א' ה'תרפ"ז (1927), כאשר לפני פטירתו הביא את רצון קדשו שחתנו אהובו כבנו הרי הוא רבינו ימלא את מקומו, וימשיך את הנהגת שושילתא קדישא בית קרסטיר, והנהגת קדשו נמשכה כ-17 שנים. **בעל רוח-הקודש**.

עסק בתורה ובעבודה יומם ולילה, ואף בהיותו מנהיג ישראל ותרוד בתרדות הציבור, לא מש מתוך האוהל ובכל רגע פנוי עמד ליד הסטנדר ולמד בתורת הנגלה והנסתר, וקרה שהיו מגיעים באמצע הלילה להזכיר לפניו רפואה וישועה, היו מוצאים אותו עומד ליד הסטנדר ולומד. ביום כ"ד אדר ה'תש"ד (1944), פלשו הגרמנים ימ"ש למדינת הונגריה, וביום כ"ג ניסן אסרו חג פסח ה'תש"ד, הוציאו צו פקודה שעל כל היהודים תושבי עיר קרסטיר לצאת מבתיהם ולהתכנס אל חצר בית הכנסת העירוני. למחרת היום הועברו ברכבת לגטא בעיר אוהל, ומשם הובלו לאושוויץ ועלו על המוקד ביום ט"ו סיוון ה'תש"ד (1944), עם רוב בני משפחתו וקהילתו הי"ד. חי כ-46 שנים. **אביו**: ר' ברוך רבין (אב"ד בריז'דאוויץ שהיה בן אחר בן לרבי אשר ישעיה מראפשיץ זצ"ל). **אמו**: מרת שרה שלאמצא (בת ר' מנחם מענדל מזידיטשוב זצ"ל). **אשתו**: מרת רבקה צירל (בת ר' אברהם מקרסטיר בן ר' ישעיה שטיינר הידוע כר' ישעיה מקרסטיר. נישא ב-ב' כסליו ה'תרע"ט). **מרבתינו**: אביו, ר' מרדכי ליב ווינקלר זצ"ל (אב"ד המאד ומח"ס בעל לבושי מרדכי). **מספריו**: מדברי תורתו מופיעים בסוף ספר של אביו- **שארית ברוך**.

רבינו נודע בהכנסת אורחים המפורסמת של בית קרסטיר שהמשיך בזה הנהגת חותנו ואבי חותנו הק', ופעל ישועות בקרב ישראל, ורוח הקודש הופיע בבית מדרשו. סיפר הרה"ח ר' יהושע וויינשטאק ז"ל מקליינווארדיין שפעם שהה בצל רבינו בראש השנה, למחרת ביום צום גדליה, כאשר עמד לחזור לביתו, נכנס אל הקודש פנימה לקבל ברכת פרידה, רבינו הושיט לו את ידו לשלום, ואמר לו: "**שב נא, ואביא לך כוס יי"ש ומידי דמזוני ותסעוד את לברך**". דבריו היו לפליאה בעיני ר' יהושע ואמר לרבינו: "הרי איני מרגיש שום חולשה, ולמה לי להפסיק התענית", אך רבינו הציע לו שנית להביא לו יי"ש ומזונות להשיב את נפשו, ברם ר' יהושע עמד על דעתו ולא רצה להפסיק התענית, אז אמר לו רבינו: "אם כן אתן לך צידה לדרך", ומסר לו בקבוק יי"ש ומידי דמזוני, שיקחם איתו.

באמצע הדרך כאשר הגיע הרכבת לעיר נירדהאז, הרגיש רבי יהושע חולשה גדולה, ואחזתו פתאום בולמוס האכילה, עד שנפל בחולשה נוראה. חבריו שנסעו עמו על הרכבת, שידעו שרבינו מסר לו צידה לדרך, הוציאו מיד בקבוק היי"ש מאמתחתו ושפכוהו לפיו, והשיבו בזה את נפשו. כל זה חזה רבינו ברוח קדשו עוד לפני שיצא רבי יהושע לדרך ולכן הציע לו להפסיק התענית, מכיון שלא שמע לקולו, לזאת מסר לו צידה לדרך יי"ש, ומידי דמזוני, ובזה הצילו מסכנה גדולה.

רבי יהושע העשיל דוידויטש ז"ל היה שו"ב בעיר טאקאי (אחרי המלחמה גר ברמת גן), סיפר שאביו ר' חיים היה השו"ב במישקאלץ, והייתה לו בת שבגיל 17 קיבלה פתאום חום גבוה מאוד, וחלתה במחלה קשה ל"ע והגיעה עד ערש דוי. הרופאים נתנו לה תרופות שונות אבל ללא הועיל, ומחלתה גברה עליה. כאשר שמע ר' יהושע העשיל על מצב אחותו מיד נסע לבית הוריו לבקר את אחותו. כשראה שמצבה נואש, החליט ללכת לעיר להביא קונסוליה של רופאים, הרופא שטיפל בה זה כבר ועוד שניים נוספים, וביחד בדקו אותה והתייעצו ביניהם והחליטו, **שיש לה טיפוס בטן, וגם דלקת בקרום המוח**. אשר כל אחד מהם בנפרד הוא סכנת נפשות, ו**שניהם ביחד אין כמעט סיכוי בדרך הטבע לשרוד**. אולם הוא לא התייאש והלך לביה"ח והביא משם את הפרופסור הגדול ביותר שהיה יהודי, וגם הוא לאחר בדיקה קצרה של האחות הסכים עם דעת הרופאים, **ועוד הוסיף שבעיניהם זה כבר אחר יאוש, ורק הקב"ה יכול לעזור לכם**.

כששמע כן, למרות שכבר הייתה השעה מאוחרת בלילה החליט כי לא ימתין למחר, אלא תיכף ומיד יצא לתחנת הרכבת לנסוע עם הרכבת שעמדה לצאת לכיון קרסטיר. בנתיים הגיעו יהודים נוספים לבית-הוריו כי הבינו שהבת נמצאת במצב של גסיסה. כאשר הגיע לבית רבינו ראה שאור דולק בבית ונקש בדלת ואמר בקול שקט: "רבי, רבי". שאל רבינו: "מי שם?". אז השיב לו ורבינו פתח את הדלת והכניסו, ומצא שרבינו עמד אז ליד הסטנדר ולמד במסכת זבחים, ושאל לו: "מדוע באת כל כך מאוחר בלילה?" וסיפר לו על מצב אחותו ושהרופאים אמרו נואש, והתחנן לפניו: "רבי, רחמנות. מדובר בסכנת נפשות!".

אמר לו רבינו: "מכיוון שהגבאי כבר הלך לביתו, תכתוב אתה קוויטל (פתקא) ותתנו לי", תיכף כתב הקוויטל ומסרו לידי רבינו. הצדיק קרא את הקוויטל פעם ופעמיים ושלוש ולחש דיבורים בינו לבין עצמו תוך כדי הקריאה. אז הרים קולו ואמר: "**הייתכן שהרופאים יטעו טעות כזאת? אין זה לא טיפוס הבטן ולא דלקת קרום המוח**", וברך אותה בברכת רפואה שלימה. הוא חשב לחזור מיד לביתו בטאקאי רגלית, אבל רבינו עיכבו שיישאר לישון בביתו. למחרת בבוקר נסע מיד חזרה למישקולץ, לראות מה מצבה. כאשר הגיע לבית הוריו, ראה שכולם היו ערים כל הלילה, והיו עסוקים בכל עשר דקות להחליף את בגדיה והמצעים שנרטבו מרוב זיעה (שזהו סימן לתחילת החלמה מהמחלה), שאל אותם: "מתי זה התחיל?", ואמרו לו שזה היה בין שתיים-עשרה לאחת בלילה, **בדיוק באותו זמן שרבינו ברך אותה ברפואה שלימה**.

במשך הזמן התחילה לדבר כמה מילים ולא הבינו אותה. קראו לפרופ' שאמר שהיא מבקשת לשתות ושיתנו לה חלב קר במשך הלילה. שאלו את הרופא: "מה דעתך על השינוי?". הלה ענה: "מוקדם לקבוע. אבל מה שבטוח שגם אם תישאר בחיים היא לא תהיה שפוייה בדעתה כי קרום המוח נפגע, ואולי טוב מותה מחייה!". אבל צדיק גוזר והקב"ה מקיים והבת החלימה לגמרי ללא עקבות ממחלתה הקשה כלל. (תודתינו נתונה לידידי ורעי, ר' צבי נחמן הי"ו עורך העלון החשוב 'עטרת יהודה ראזלא' בן האדמו"ר מראזלא)

המקובל רבי ששון לוי זצ"ל - נולד באיזור כפרי הסמוך לעיר בגדד שבעירק. התייתם מאביו כשהיה בגיל ארבע שנים בלבד. בהיותו בן שמונה שנים החל ללמוד במדרש תלמוד תורה שליד מדרש בית זלכה והחל לעלות במדרגות התורה הקדושה והשיג ידיעות רבות ובקיאיות עצומה בש"ס ופוסקים ראשונים ואחרונים. עוד בטרם הגיע לשנתו העשרים קיבל סמיכת חכמים "יורה יורה" חתומה ע"י גדולי רבני בגדד וחכמיה המקלסים את בקיאותו המדהימה.

הקפיד לטבול יום יום במקווה טהרה שבעירו בגדד כמנהג חסידים ואנשי מעשה. כששמע רבינו על שיירה העומדת לעלות לארץ ישראל, והוא בן 21 שנים, תיכף ומיד, ללא שהיות וללא המתנה עלה לארץ הקודש והתיישב בירושלים. כשעלה להשתטח על קבר רחל אמנו ע"ה נפתח לו הסיודור בשבע ברכות של החופה. אז ידע, שזה רמז שאשתו לעתיד תיקרא רחל. קבע את דירתו בשכונת בית ישראל סמוך לעיר העתיקה. אחד ממקורביו, שהיה עשיר, ראה את מצוקת המקום בדירה זו והציע לרב דירה מרווחת בקטמון, אך רבינו סירב לעקור מדירתו, כי רצה להיות קרוב למקום המקדש שייבנה במהרה. למד בישיבת פורת יוסף שמול הכותל המערבי.

במשך למעלה מארבעים שנה! היה שרוי יום יום בתענית, היה אוכל רק בלילות. **בקי היה בכל שטחי התורה ובכל הש"ס בעל-פה, בכל המדרשים, והזהר הקדוש ובקבלה.** עם כל זה לא היה מחזיק את עצמו כלל, **בעל ענווה מופלאה. בעל רוח-הקודש. מהצדיקים הנסתרים!** לא עבר עליו חצות לילה בשינה, יום-יום היה מתפלל בהנץ החמה ומוסר נפשו בתפילה על כלל עם ישראל. ברכותיו של הרב לא הלכו ריקם ורבים נרפאו. נפטר ט"ז בסיון ה'תשנ"ב (1992). ציונו בהר-המנוחות שבירושלים.

אביו: ר' משה. **אמו:** מרת לאה. **אשתו:** מרת רחל למשפ' דורי. **מרבותיו:** ר' צדקה חוצין. **חברותא:** המקובל ר' אפרים הכהן, המקובל ר' יעקב חיים סופר, המקובל ר' יהודה צדקה, הצדיק הנסתר חכם מנחם מנשה, המקובל ר' שמואל דרזי. **בנו:** ר' בנימין (אב"ד בירושלים). **מספריו:** **ינר ששון** - תולדות חייו וסיפורי ניסים.

מספר הגאון הרב זמיר כהן שליט"א (מארגון הדברות): כילד, זכורה לי היטב דמותו של המקובל הרב ששון לוי זצ"ל עם גלימתו ומצנפתו, הוא היה מופיע לפתע בתחילת הרחוב, צועד בצעדים מהירים, וכבר היה בסוף הרחוב כשפיו אינו פוסק מלמלמל דברי תורה. כשדמותו ההדורה הייתה נראית, היו כל הילדים מפסיקים את משחקם ורצים אליו לנשק את ידו. ומה הוא היה מברך? היה מניח את ידו על ראשו של כל ילד תוך כדי הליכה, אבל פיו היה ממשיך לדבר בדברי תורה. זה היה מוסר השכל לכל החיים, עד כמה צריך ואפשר לנצל כל רגע.

הרה"ג ר' יהודה צדקה למד שנים רבות חברותא עם רבינו. **כאשר הגיע תלמיד, היו מכסים את ספר הקבלה, ומראים כלפי חוץ גמרא.**

מורינו ורבינו הרב יהודה צדקה זצ"ל היה מפנה אליו אנשים הזקוקים לברכה וישועה והיה אומר להם שברכתו של חכם ששון לוי כברכתו של ה'בבא סאלי' אין צורך לנסוע לנתיבות, יש לנו כאן 'בבא סאלי' ממש שכל ברכתיו מתקיימות. ואכן תפילותיו הושיעו רבים, ובכל המקרים שהוצרכו לנתיבות מסובכים היה מברך ומיד היו נרפאים.

מעשה באברך, שאשתו קשתה ללדת, והפנוהו לחכם ששון לבקש את ברכתו, משברכו שב לבית-הרפואה שם נאמר לו, שלפתע ב"ה הכל הסתדר והבעיה שהייתה חלפה כלא הייתה וילדה אשתו בקלות, משנאמרה לו השעה, שבה ילדה, מצא, שהייתה זו בדיוק, כשסיים רבינו את ברכתו, ומאז בכל פעם שאשתו נכנסה לתשיעי היה בא לצדיק לקבל את ברכתו ללידה קלה. פעם טעו האברך ואשתו בחשבונם, ובא האברך באמצע החודש השמיני לבקש את ברכתו של רבינו, אבל חכם ששון לא ברכהו, רק אמר לו: "הקדמת, הפעם עדיין לא הגיע הזמן, כשיגיע הזמן תבוא". מששב האברך לביתו עבר עם אשתו שנית על החשבון ומצאו שטעו בשבועיים ימים, ומששב בזמן נתברך, ושוב ילדה אשתו לידה קלה.

כשאחד מתלמידיו של הגאון הראשל"צ חכם מרדכי אליהו זצוק"ל נכנס אליו בוכה ושח בפניו את צרתו, אודות בתו שחלתה באופן קשה והרופאים אינם מאבחנים את מחלתה ומצבה הולך ומידרדר עד כדי פיקוח נפש. שאלו חכם מרדכי אליהו: "אצל חכם ששון כבר היית?". משהשיב האב בשלילה, זיכרו הצדיק ואמר לו, שירוך מיד לביה"כ 'בורוכוב' בשכונת הבוכרים, ושם ימצא את רבינו ויבקשהו שיברך את בתו. אותו תלמיד רץ לביתו ולקח את בתו עמו ונסע מיד ל'בורוכוב'. כשראה אותו רבינו ניגש מיד לילדה, אחז באצבעותיה ומלמל דקות ספורות מילים, שלא הבין מהם האב כלום, ובתום קריאתה צעק בערבית: "חאלס!!!" (די). כך חזר הדבר ונשנה מס' פעמים, עד שאמר לו רבינו: "לך לבית, הכל בסדר". מאותו רגע חזרה הילדה לעצמה, ואף הרופאים נדהמו מכך, שהמחלה פסקה והלכה לה. למחרת שב האב לביתו של חכם מרדכי אליהו שאמר לו: "דע לך, בגופה של בתך נכנסה רוח רעה, וכידוע שכדי להוציא רוח צריך עשרה מקובלים ותיקונים גדולים, אבל לחכם ששון לבדו יש כח להוציאה, כיוון שרוב ימיו מתענה הוא, ובשמים לא יכולים לסרב לחכם ששון!".

באחד הימים ביקש רבנו להקביל פניו של ה'בבא סאלי' בנתיבות, מיד כשנכנס אל הקודש פנימה, הושיבו ה'בבא סאלי' לצידו וביקש, שיכינו עבורו כוס תה, וכיוון שהיה רבנו שרוי ארבעים שנה רצוף בתענית מידי יום ביומו, הייתה זאת הפעם הראשונה, שניאות לשבור את צומו לכבוד ה'בבא סאלי' וברך ולגם מהכוס, כשסיים לשתות, לקח ה'בבא סאלי' את הכוס ולגם משיירי הכוס.

הגאון הרב גדליה נדל זצ"ל - נולד בשנת ה'תרפ"ג (1923) בשאוולי ליטא. בשנת ה'תרצ"ז (1937) הרב ראובן טרופ הציע לאביו של רבינו שהתיישב בבלפוריה לשלוח את בנו לישיבה התיכונית-חרדית הישוב החדש בתל-אביב ואכן רבינו כשהיה בן 14 עלה לארץ ולמד שם. בהמשך למד בישיבת לומז'ה שבפתח תקווה. לאחר נישואיו מרן החזון אי"ש מינה אותו כרב של שכונת 'זכרון מאיר' בבני ברק. בהתחלה התגורר בירושלים סמוך לחותנו, בהמשך עבר לגור בבני ברק. למד בבית מדרש ביהוד ונהג לחזור לביתו פעם בכמה ימים. לאחר פטירת מרן החזון אי"ש היה מהבולטים בין רבני חוג חזון אי"ש.

לאחר מכן מונה לר"מ בישיבת 'בית ישראל' ודמשק אליעזר של חסידות ויז'ניץ למשך תקופה קצרה. בהמשך מונה להיות אחד מראשי כולל חזון אי"ש, תפקיד שבו החזיק עד שנותיו האחרונות. רבינו לא רצה להתפרנס מלימוד תורה ולכן עבד בעצמו בייצור דבש, שיווק ביצים, ריקחת חומרי ניקוי ואף שימש כפועל בניין וקבלן. במיוחד נודע בייצור יין שהיה ידוע בכינוי 'יין נדל'. פרנסתו הייתה בדוחק ושנים רבות משפחתו חיה בעוני חריף. לאחר פטירת רעייתו נותר לגדל את תשעת ילדיו שכולם היו אז רווקים.

גאון ובקיא מדהים בכל חדרי התורה. לא הייתה סוגיה בש"ס שלא עבר עליה בעיון עמוק. הגאון ר' יעקב ישראל קניבסקי (הסטייפלר זיע"א) העריך את רבינו מאוד ואמר עליו: **"בכל דור יש תלמיד חכם כדוגמת האבן-עזרא, ובדורנו הוא הרב נדל"**. כאשר הרב ניסים קרליץ הספיד את רבינו הוא אמר: "אומנם היום אין דין של תלמיד חכם, אך לרבי גדליה היה דין של תלמיד חכם". כך גם ה'חיי אדם' כותב: "אין תלמידי חכמים בדורנו, אבל יש יוצאים מן הכלל. גם בדורנו ראינו את היוצא מן הכלל, הגאון הרב גדליה נדל". נפטר ב-ט"ז סיוון ה'תשס"ד (2004). חי כ-81 שנים.

אביו: ר' ראובן השיל. **אימו:** מרת הניה. **אשתו:** מרת שרה רחל (בת ר' אליהו יהושע ויינר, תלמיד ה'חפץ חיים'). **מילדיו:** תשעה ילדים - הבכור, ר' יוסף שמואל (ראש כולל 'אוהל יעקב' וחתן ר' יצחק וסרמן). **מרבתינו:** הגאונים ר' אברהם ישעיהו קרליץ (ה'חזון אי"ש'), ר' יואל קלופט, ר' אלעזר מנחם מן שך, ר' שמשון אהרן פולנסקי. **חברותא:** מרן שר התורה, הגאון ר' חיים קניבסקי (במשך שנתיים למד בחברותא את כל הש"ס). **מתלמידינו:** ר' ליפא דב וינטרוב, ר' דוד שמידל, ר' יהודה בויאר, ר' אברהם גנחובסקי, ר' אברהם שלזינגר, ר' דוד פרנקל (משמשו של החזון אי"ש, שהיה גם משמשו של הרב נדל), ר' יוסף רוט, ר' חזקיהו יוסף שרייבר, ר' חזקיהו אברהם ישעיהו טורצ'ין, ר' יצחק שילת. **מספריו:** יחידושי ר' גדליה ישעורי ר' גדליה יבתורתו של ר' גדליה.

בצעירותו רבינו למד אצל הגאון ר' יואל קלופט זיע"א, אשר שם לב למקוריות ועצמאיות הרבה של רבינו וחשש ממנה. לפיכך הוא החליט לקחת את הבחור הצעיר אל החזון אי"ש כדי שישוחח איתו ויורה לו דרך ישרה. החזון אי"ש שוחח עם רבינו אבל לא אמר לו דבר בהקשר לעניין שבגיננו הובא אלא האזין לדבריו ונשא ונתן איתו בדברי תורה. כאשר ר' יואל היה עם החזון אי"ש ביחידות, הוא שאל אותו מדוע הוא לא אמר לו דבר. החזון אי"ש השיב לו: "אינכם רואים?". כשראה כי ר' יואל לא יורד לסוף דעתו ואמר:

"**ר' יואל, מה קרה לך, יש עליו קדושה!**". כך מרן החזון אי"ש התבטא על רבינו ואמר: "**הבחור גדליה הוא כאחד מן רבותינו האחרונים**". גם גדולי ישראל אחרים התבטאו ואמרו, כי הוא שייך לדור של לפני מאתיים שנה. כאשר הגאון ר' נחום הלפרין זצ"ל שאל את מרן החזון אי"ש, לפני מי יבואו לאחר אריכות ימים ושנים, מרן החזון אי"ש הראה על ר' גדליה. ר' נחום שאל: "כשמדברים על גדלותו בלימוד - הרי שהוא באמת גדול. אבל בצדקות, מהו?". הצדיק ענה ללא היסוס: "**הוא גם גדול בצדקות!**".

בחייו האישיים היה סגפן קיצוני. חי בדירה קטנה ודלה והטיף לריחוק ממותרות. בשל הקפדתו בענייני כשרות נמנע מאכילת מוצרים תעשייתיים. אכל בשר משחיטה פרטית והסתפק במוצרים מתוצרת בית. מעולם לא אכל גלידה, שכן מאכל זה גילם בעיניו את האכילה לצורך תענוג בלבד. כאשר שמע שאברך התקין בביתו מזגן (כשלא היה הדבר נפוץ) הפסיק את המלגה לאותו אברך ואמר שאין זה מתאים לאברך לחיות במותרות.

תקופה קצרה שימש כראש ישיבת ויז'ניץ. כששאלו את האדמו"ר מויז'ניץ איך הוא לקח לישיבתו החסידית ראש ישיבה ליטאי ענה להם - הוא קוצקר (עיירה חסידית בפולין שנודעה בחריפותה). תלמידיו החסידיים רצו להתגרות בראש הישיבה הליטאי ואמרו לו: "נראה את כוחר בספרי החסידות". רבינו אמר להם שהם יכולים להביא איזה ספר חסידי שהם רוצים. הם הביאו לו את ספר התניא שנחשב כקשה מאוד. להפתעתם של תלמידיו לא היה גבול כשנוכחו לדעת שהרב הליטאי מפגין שליטה ובקיאות מדהימה בספר.

מידת האמת שלו הייתה מופלאה. פעם אחת עסק בסוגיה במשך חודש שלם ולא השאיר 'אבן על אבן'. לאחר מכן גילה שהדרך בה למד את הסוגיה לא הייתה נכונה. הצדיק אמר ללא היסוס ללוקחי שמעו: "טעיתי, כל מה שלמדנו בסוגיה - בטעות יסודו". לתדהמת כל השומעים רבינו חזר לתחילת הסוגיה.

כשראה פעם את ידידו בשבת אחרי הסעודה הולך עם הידיים מאחורי הגב, אמר לו כשהסלידה נראית על פניו: "איך אתה הולך עם גאוה כזאת?". רבינו לא סבל שום תואר. המקסימום שמוכן היה לקבל היה ר'. כשיצא מביתו פעמים רבות יצא לרחוב בלי בגד עליון. רבים הכירו אותו מהיינות המפורסמים אשר סחט וייצר בעצמו וממכירת הביצים והדבש אשר מכר בביתו בפשטות מדהימה שהסתירה את גדלותו. לאחר פטירתו רבים הוכו בתדהמה ממש!

המקובל הגאון הרב יעקב נחמני זצ"ל - נולד בשנת ה'תרל"ב (1871) בעיר מרקש שבמרוקו. משפחתו מיוחסת לרי"ף ולרמב"ן, ודרכם לדוד המלך ע"ה. משחר ילדותו ניכרו בו אצילות נפש ומידות נעלות: צניעות ויראת חטא ומעל הכול אהבת תורה, שלא ידעה גבולות. על שקדנותו המופלאה מסופר, כי הנהוג היה שכל תלמידי הישיבה היו חוזרים לבתיהם לסעוד את ארוחת הצהריים. לא כן רבינו, שרצה לנצל גם את הפסקת הצהריים ללימוד התורה. על כן הביא איתו לישיבה לחם לארוחת הצהריים, כדי שיוכל להמשיך ללמוד ולנצל את הזמן. חייו לא היו קלים. שמונה מילדיו ל"ע נפטרו בצעירותם. לפרנסתו עבד כצורף. אך גם בעת שעבד, לא פסק מלימוד התורה.

כשהגיע לגיל חמישים עזב את מלאכתו לגמרי והתמסר ללימוד התורה ולכתיבת ספריו. מרבניה החשובים של העיר מרקש. נודע כת"ח וכמקובל גדול. ענוותן מופלא. מלומד בניסים. כשהיה עובר ברחובות, לא היה מרים את עיניו מחוץ לארבע אמותיו. במשך עשרות שנים היה לראש חברת הזוהר בעיר, ופעם בשבוע היו עושים תיקון כרת במשך כל הלילה. ביום פטירתו כאשר אנשי חברה קדישא ותלמידיו החלו לקרוא את תיקון יציאת הנשמה, לפתע התרומם רבינו ממשכבו ואמר: "פנו מקום לצדיקים, שבאו מעולם האמת ללוות אותי!". מיד קרא את הפסוק 'שמע ישראל'. כאשר הגיע לתיבת 'אחד' יצאה נפשו הטהורה במיתת נשיקה. נפטר ב-ט"ז סיון ה'תשט"ו (1955). חי כ-83 שנים ונטמן במרקש. ב-ט"ז חשוון ה'תשס"ה (2004) הועלו עצמותיו הקדושות לארץ ישראל והוא נטמן בהר המנוחות בירושלים. אנשי החברה קדישה, שטיפלו בהעברת גופו הטהור סיפרו, שעצמותיו נשארו בשלמותן, והיו מצוחצחות ומבריקות.

אביו: ר' שלמה. **אישתו:** מרת רינה (לבית רובאס). נישאה בהיותו בן שבע עשרה שנים בשנת ה'תרמ"ח (1888). **מרבותיו:** הגאונים ר' אלעזר הלוי, ר' דוד סוסיסה, ור' מרדכי אסבעוני. **מתלמידיו:** הגאון ר' לוי סעדיה נחמני. **ילדיו:** שמונה ילדים נפטרו בחייו. נשארו בחיים: ר' לוי סעדיה, ר' גבריאל ומרת רבקה. **מספריו:** **מעט דבש** - פירושים על התנ"ך. **בית יעקב** - דרשות. **ירוח יעקב** - דרשות. **לקח יעקב** - ביאור על מסכתות הש"ס. **יטוב טעם** - על שו"ע אורח חיים. **מעין גנים** - על 'פתח אליהו'.

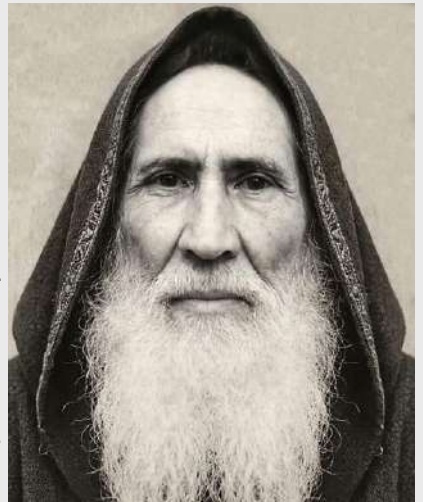
בשנת ה'ת"ש פרצה מלחמת העולם השנייה. רבינו נפל למשכב. מחלה קשה ל"ע פקדה אותו. מצבו החמיר מיום ליום. בני הבית הזעיקו אליו רופא נוכרי שהיה מומחה בעיר. אותו רופא, שלא היה 'אוהב ישראל' בלשון המעטה, לאחר שבדק את רבינו, אמר בנימת זלזול לבני הבית: "אין לאביכם עוד הרבה זמן לחיות. אני מעריך, שלא נותרו לו לחיות יותר משלושה ימים!".

רבינו, ששמע את דברי הרופא, על אף סבלו התקומם בשארית כוחותיו ואמר: "איך אתה מעז לקבוע את גורל חיי. וכי בידך החיים והמוות? עוד תראה, כי ה' יתברך ישלח לי מרפא ואני אאריך ימים עוד חמש-עשרה שנים. ואילו אתה, שבוטח בכוחך ובבריאותך, דע לך כי לא נותרו לך לחיות אלא שלושה ימים. תדע, כי יש מושל בכל הארץ, שהוא קובע, מי יחיה ומי ימות!". הרופא גיחך ויצא מפתח הבית. **עוד באותו היום כבר התאושש רבינו וקם על רגליו, וחזר לסדר יומו כהרגלו בקודש. ואילו אותו רופא נפל למשכב, ואחרי שלושה ימים מת מחוליו. דברי רבינו התקיימו במלואם, והוא האריך עוד חמש-עשרה שנים.**

פעם בעת שלמד אצל רבו הגאון החסיד רבי דוד סוסיסה, היה רבינו צריך לרבו באיזה עניין בביאור הסוגיה הנלמדת. השעה הייתה כבר שעת לילה מאוחרת. באותה השעה היה הגאון סגור בחדרו לבל יפריעו איש בלימודו. לא היה זה יאה להפריע לרבו בעת לימודו בשעה זו. אך את רבי יעקב הטרידה קושיא שלא נתנה לו מנוח ומאהבת התורה שבערה בו, לא יכול היה לדחות את הקושיא למחר. בצעדים זריזים פסע לעבר חדרו של הרב. כשהגיע בסמוך לחדר, שמע מעבר לדלת קול לא מוכר של אדם נוסף, שלומד עם הרב. אותו הקול ערב לאוזנו מאוד. סקרנותו גברה עד מאוד. הוא הציץ מבעד לסדק הדלת וראה כי לפני רבו יושב איש זקן ונשוא פנים, שאור יקרות זוהר מפניו. הוא נרתע לאחוריו וחשב להמתין לרבו, עד שיסיים את לימודו עם אותו זקן. כך עמד על מפתן הדלת והמשיך להאזין לנעימות לימודם.

לאחר מספר רגעים חש בעייפות ובכבדות בכל גופו, והוא ישב על המפתן. לא חלף זמן רב ורבינו צנח בשינה עמוקה. לפנות בוקר רבו פנה לצאת מחדרו לתפילת שחרית, והינה הוא נתקל בר' יעקב שישן. נחרד הגאון לשלום תלמידו, והקיש קלות במקלו על הארץ. רבינו הקיץ מתרדמתו ולהפתעתו הוא רואה את רבו מולו, ששאל אותו: "מה הביאך לכאן?". ביקש ר' יעקב סליחה וסיפר, כי הטרידה אותו קושיא, שלא נתנה לו מנוח. אך כאשר הגיע לפתח החדר, ראה את רבינו לומד עם זקן נשוא פנים, שאינו מכירו, ועד שהמתין שהרב יסיים את לימודו עם אותו זקן - נרדם בפתח הדלת. הגאון השתומם בשומעו את דברי רבינו ובהתפעלות גליה אמר לו: "בני, תלמידי היקר! דע לך, מאחר זוכית לראות את פניו של אותו זקן ואף שמעת את קולו, אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא. דע לך, שזכית לחזות בפניו של אליהו הנביא זכור לטוב. על כן מובטח אתה, שתזכה לאריכות ימים ושנים, ותעלה במעלות התורה הקדושה".

ביום השלושים לפטירת רבינו, הבית בו היו גרים, הייתה בו עלייה גק קטנה. אל העלייה הובילו מדרגות. הימים היו ימי תמוז לוחטים, ובנו ר' גבריאל ישן ליד המדרגות מפאת החום בקרקע הבית. היה בזה סיכון גדול, מפני שבמרקש, בגלל החום המדברי, הייתה נוכחותם של עקרבים ונחשים מצויה. בחלום הלילה רואה הרבנית את רבינו יושב בתחתית מדרגות העלייה בביתם ליד בנו ר' גבריאל. הרבנית שאלה בחלום: "מדוע בחרת לשבת על המדרגה?". "כדי לשמור על בני גבריאל", השיב. בבוקר קמה הרבנית, ניגשה לסדר את המצעים ולהחזירם למקומם. כאשר הרימה את הכר, עליו ישן בנה, ראתה לתדהמתה עקרב ענק מסוכן, שהיה תחת הכר. אז הבינה את משמעות החלום - מדוע היה צריך בעלה הצדיק לבוא מעולם האמת לשבת ולשמור על הבן. (הסיפורים מעובדים מתוך 'לקח יעקב' של רבינו).

המקובל הרב יעקב חֲדָאד זצ"ל - נולד בליל שבת, כ"ה אלול שנת ה'תרל"ב (1872) באי ג'רבה שבתוניסיה. בצעירותו למד אצל הגאונים ראב"ד רבי יוסף ברבי (היה רבו המובהק), ר' עטיה יאנה, ר' ניסים סיסי הכהן יחד עם חבריו הגאונים ר' משה כלפון (מח"ס שו"ת שואל ונשאל) ור' ציון הכהן יונתן (מח"ס שערי ציון). בהמשך רבינו למד גם את תורת הנסתר. שקדן גדול בתורה. נידד שינה מעיניו. כל הזמן עסק בתורה הקדושה. בכל עת ובכל זמן, בלכתו בדרך ובשבתו בביתו. הקפיד להשכים קום בחצות הלילה, לקרוא תיקון חצות ולהתאבל על חורבן בית-המקדש. עם זאת היה צנוע ונסתר במעשיו ובתורתו. **התנהג בענווה ובשפלות מופלגת עד שרבים היו קוראים לו בשמו הפרטי ולא הכירו את רום מעלתו.** מתוך ספריו ניתן להכיר את היקף ידיעותיו.

בעל בקיאות מופלגת ובלתי רגילה בזוהר הקדוש ומפרשיו. בסוף ימיו ידע סבל ומכאוב. ביום ט"ז סיון ה'תש"ט (1949) ישב עם בנו יחידו רבי ישועה, לפתע מסר בידו פתק ויצא מהחדר. כשפתח הבן את הפתק מצא שאביו כתב כי ביום זה הוא מסתלק לעולמו. הבן הלך מיד לחדרו וראה שאביו כבר השיב את נשמתו ליוצרו. חי כ-77 שנים. ציונו בבית החיים שמאחורי בית הכנסת הגדולה בג'רבה. בצוואתו הזהיר את בני משפחתו על שמירת סדרי הלימוד, על זהירות בכבוד בית הכנסת ואיסור שיחה בטלה בו, לעזור איש לאחיו ולהימנע ממחלוקת ועוד הנהגות יקרות.

סבא (מצד האב): רבי יצחק. **אביו:** רבי רחמים. **בנו:** רבי ישועה. **מרבתינו:** הגאונים ראב"ד רבי יוסף ברבי (היה רבו המובהק), ר' עטיה יאנה, ר' ניסים סיסי הכהן (מח"ס

מספריו: יוחי יעקב- על התורה הקדושה • גואלי חי- על הגדה של פסח, רבינו ביאר במהלך אחד את כל ההגדה בדרך הסוד **יקונטרס ויצב יעקב יקונטרס אחיעזר** - התכתבות בינו לבין הגאון רבי עובדיה הדאיה • מהללאל- ביאור על ספר התהילים • **חלוקא דרבנן** - על הש"ס • **אחי טוב**- ביאור ופירוש דרכי המסורה • **יושכם יעקב**- דברי מוסר ודינים על התפילה.

חודש ניסן הגיע. בעוד כעשרה ימים יחול חג הפסח. בכיסו של רבינו רק כמה פרוטות. "בעלי היקר, איך אקנה את צורכי החג?!", אשתו שאלה. "הסירי דאגה מליבך", רבינו ענה לה, "הזן והמפרנס לכל יספק גם לנו את צרכינו". למרות שהיה חכם וגדול בתורה, רבינו סירב לעשות את תורתו קרדום לחפור בו. "גדול הנהנה מיגיע כפיו", נהג לצטט את דברי הגמרא. רבינו חילק את יומו לשניים – בחציו הראשון למד תורה ובחציו השני עבד בנגרות. רבי יעקב מיעט במלאכה והסתפק ברווח מועט בלבד. אם נותר בידו פנאי, היה מקדישו ללימוד תורה. אותה שנה בהתקרב חג הפסח, לא התקבלה שום הזמנת עבודה לפיכך לא היה בידו אפילו כדי פרנסת ביתו.

חלפו עוד כמה ימים, לא נותר אלא שבוע אחד עד החג. רבינו הלך ברחוב, הוא הבחין ברעש ובהמולה. כשעצר להבין מה קרה הזדעזע נוכח המראה שנגלה לעיניו – המון מוסלמי זועם התנפל על נער יהודי וביקש לעשות בו שפטים. בתוך כך הוזעקו שוטרים למקום. אלה אחזו בנער, קשרו את ידיו וביקשו להוביל אותו למשפט. רבינו התבונן וראה כי מדובר בתלמידו, נפתלי הכהן. הוא מיהר למקום וצעק לעבר ההמון בקול רם: "מה רצונכם ממנו, עזבו אותו לנפשו!". ההמון התבונן ברבינו במבטים מלאי חימה. "הסתלק מכאן יהודי", השיבו לו וכבר הניף מישהו מוט כדי להכות את הרב. "מה עשה לכם?", שאל. "הוא גנב מרכוש המסגד וחילל את הקודש. על כך הוא ישלם בחייו!". רבינו נחרד מחומרת האשמה. הרב פנה לנפתלי ושאל: "האומנם עשית כן?" - "לא רבי, אני יודע מה הם רוצים ממני!", השיב. "עזבו אותו לנפשו!", צעק רבינו לשוטרים. אך אלה לא הקשיבו לו. "הוא לא עשה דבר!", הוסיף לטעון. "הקאדי יפסוק", אמרו השוטרים. "קחו אותי במקומו, תאסרו אותי במקומו!", צעק אליהם. "לך מכאן איש זקן", דחפו אותו ההמון, "השתבשה דעתך עליך".

בעודם מתווכחים והנה הם רואים את הקאדי רכוב על סוסו. הקאדי התקרב למקום כדי לראות במה דברים אמורים. "תפסו את הנער על לא עוול בכפיו", רבי יעקב קרא אל הקאדי, "ידיו נקיות ומעולם לא פגע בקדוש לכם!". הקאדי הכיר את רבינו כאדם ישר והגון ונטה להאמין לו. "מה לך ולנער זה ומניין ביטחונך ביושרו?", הקאדי תהה. "הוא תלמידי ואני ערב לו כי לא עשה דבר", רבי יעקב השיב. "אני לא יכול לראותו מובל כפושע ולכן מבקש אני ממך לשחרר אותו ולאסור אותי במקומו!". "אתה מתכוון לכך?!", הקאדי תהה. "כן", רבינו ענה. "עשו כבקשתו!", הקאדי הורה לשוטרים. הנער נבהל והתחיל לצעוק: "לא, אדוני, אני לא אסכים להשתחרר במחיר כבילת רבי!".

רבינו קרא מנגד: "הוא בסך הכל נער, אל תשמעו לדבריו!". בתוך כך אדם הגיע למקום והכריז בקול רם: "קערת הכסף נמצאה!". "בידי מי?", הקאדי שאל. "בידי מי שהעליל על הנער כי גנב אותה", באה התשובה. הקאדי שלח להביא למקום את הערבי, גנב הקערה. "ספר מה עשית!", פקד עליו. האיש שתק. הקאדי הצליף בו בשוט פעם ופעמיים והגנב פתח את פיו. הוא סיפר כי בבוקר התגנב למסגד וגנב את הקערה היקרה. כאשר חמק משם הבחין בנער יהודי שצועד לתפילה. הגנב חשש שמא הנער הבחין בו ובמעשיו והחליט להעליל עליו. "תפסו את הגנב", קרא בקול רם, "נער יהודי גנב מהמסגד!". בעקבות צעקותיו אנשים רבים הגיעו למקום. בעוד הנער נס על נפשו וההמון בעקבותיו, הגנב האמיתי חמק משם והסתיר את הקערה בביתו. "כיצד עלו על עקבותיו?", הקאדי שאל. התברר כי אחד משכני המסגד ראה מחלון ביתו את הנעשה והלשין לשומר המסגד. השומר מיהר לבית הגנב ולאחר חיפוש קצר גילה את הקערה.

במצוות הקאדי הקערה הובאה וצורף הוזעק למקום כדי להעריך את שוויה. הצורף נקב בסכום גבוה. הקאדי פנה לגנב ואמר: "הברירה בידך או להיתלות היום על העץ או להביא בתוך שעה את שוויה המלא של הקערה". הגנב רץ לבני משפחתו מלווה בשני שומרים. הוא לווה מהם כל סכום אפשרי, נטל מחבריו הלוואות ומכר בחיפזון חפצי ערך בחצי מחיר. כעבור שעה כבר היה בידו את הסכום הדרוש. "תן את הכסף לחכם ולתלמידו, שיעשו בו כרצונם כפיצוי על צערם", הקאדי הורה לגנב. תחילה רבינו ותלמידו סירבו לקבל את הכסף אבל הקאדי הכריח אותם. הם הודו לו על יושרו. רבינו שב לביתו ונתן לאשתו כסף להכין את הפסח בהרחבה ובשמחה. "זה שכרי על קיום דברי חכמים' יהי כבוד לתלמידך חביב עליך כשלך", ואילו הקרן קיימת לי לעולם הבא", אמר.

האדמו"ר הרב אהרון פרלוב השני מקרלין-סטאלין זצ"ל: נולד בערב ראש חודש סיון ה'תקס"ב (1802) בסטאלין (בלארוס) ונקרא ע"ש סבו הגדול ר' אהרון. בשנת ה'תקפ"ז (1826) בהיותו בן עשרים וחמש שנים בלבד נפטר אביו ורבינו מילא את מקום אביו ועמד בראש חסידי סטאלין-קרלין. בשנת ה'תרכ"ד (1864) עבר לסטולין. מגדולי רבני החסידות. היה מתפלל בהתלהבות מופלאה וכן נהג בכל התפילות לעבור לפני התיבה. **בעל רוח-הקודש**. רבבות נהרו אליו כדי לקבל את ברכתו ולהתבשם מדברי תורתו. הושיע רבים. צדיקי דורו אמרו עליו שהייתה לו את נשמתו של דוד המלך ע"ה. נפטר ב-י"ז סיון ה'תרל"ב (1872) בדרכו לחתונת נכדתו. ציונו במלינוב שבאוקראינה. חי כ-70 שנים. בנו, ר' אשר מילא את מקומו כאדמו"ר.

אביו: האדמו"ר ר' אשר (הראשון) מסטאלין. **אמו:** הרבנית פייגא. **אשתו:** הרבנית חווה (בת ר' מרדכי מקרמניץ). **סבו:** ר' אהרן הגדול מקרלין (מצד אביו) ור' ארה"ה שותק (מצד אמו). **ילדיו:** רבי אשר פרלוב מסטאלין השני (שהיה חתנו של רבי אלימלך שפירא מגרודז'סק מח"ס 'אמרי אלימלך' ודברי אלימלך). מרת ציפורה (נישאה לר' דוד טברסקי מזלטיפולי). **מרת מרים** (נישאה לאדמו"ר ר' אברהם יעקב-האדמו"ר הזקן' מסדיגורה). **מספריו:** **בית-אהרן-דרשות** ו**חידושי תורתו**.

מאמרותיו: אדם שלא נעשה טוב יותר- נעשה רע יותר.

רבים נושעו מרבינו ולא אחת ראו עין בעין כיצד רוח-הקודש מפעמת מקרבו. מסופר על אחד, שהיה בן בית אצל רבנו. אביו של אותו אדם עלה לישראל וזמן רב לא קיבל מכתב ועלה בדעתו כי בטח כבר נפטר. והחליט בדעתו אם הרבי ישלח אותו שיתפלל לפני העמוד זה סימן שבטח נפטר אביו, ונזדמן בדיוק באותו יום שלח אותו הרבי שיתפלל לפני העמוד. חלשה דעתו והתמוטט.

כששב לאיתנו שאלו הרב: "מה הסיבה שנחלש פתאום?" וענה לרבנו, איך שדואג מאביו שלא קיבל ממנו מכתב. והיום שרבנו שלחו לעמוד, זה סימן שאביו ל"ע נפטר, ושהה רבנו כמה רגעים ואמר: "אני רואה כעת איך שאביך הולך בדרכו לכותל המערבי", ותיאר לו באיזה קאפטין הוא לובש. ושמח שמחה גדולה על כך. חלף זמן מה והחליט מיודענו לעלות לארץ ישראל. כשהגיע לשם, פגש את אביו וסיפר לו על אותו היום שאמר לו רבנו שראה אותו הולך לכותל המערבי עם הקאפטין, והודה לו אביו ואמר בפליאה: "אכן, נכון הדבר".

פעם אחת היה רבנו בקעשנוב, והגיעה איזה אישה עגונה ל"ע והפילה את עצמה לפני הסוסים וצעקה שלא תיתן לרבנו הקדוש לעבור ולנסוע מבלי שיאמר לה הרבי היכן נמצא בעלה שנעלם ממנה לפני הרבה זמן ונשארה עגונה. רבנו ירד מן העגלה והחל ללכת ברגליו אזי רצה האישה אחריו ובכתה וצעקה לרבי שיגלה לה היכן נמצא בעלה, אז סובב הרבי את פניו אל אחד מאנשי העיר ושאל: "היכן יש כאן נגר?", החסידים הביאו את פליאתם אך לא שאלו מאומה וחיכו לתוצאות, אחד מאנשי העיר הראה לרבינו את בית הנגר.

רבינו נכנס לבית והחל מדבר עם בעל הבית שיחה שלמה ודיבר עמו בעניינים שונים, אח"כ שאלו: "היודע אתה מה רוצה האישה ממני?". ענה הנגר: "לא. מהיכן אדע?". אז לקח רבנו את הנגר אל חדר צדדי והחל מדבר עימו קשות "תן הודאה שאתה יודע מי האישה ומה היא רוצה ממני". אז נשבר הנגר והודה שהוא הרג את בעלה של האישה לפני הרבה זמן וקבר אותו במקום פלוני, והלכו למקום פלוני וחפרו ומצאו את בעלה של האישה. והתיר רבנו לאישה להינשא שנית.

הרה"ח ר' יחיאל צבי מרגלית ז"ל מקרייניק סיפר, שפעם אחת כשרבנו שהה בעיר קרייניק התאכסן בביתו של אחד, שלא נמנה על עדת החסידים, והיה חשוך בנים ל"ע וכבר אז היה בגיל נ"ד שנה (154). טרם שעזב רבינו את ביתו ביקש, בעל-הבית את ברכתו להיפקד בבנים

בזרע קודש של קיימא. השיבו רבנו בנימה ברורה- **שעוד יהיו לו בנים אך יארך עליו הזמן עוד כעשר שנים עד שייושע.** למשמע דברים אלו, נראה רבינו כמצחק בעיני כל מי שהשמועה הגיעה לאוזניו. האם יתכן שהאיש הזה יהיו לו בנים בגיל כזה, אולם במשך הזמן נפטרה עליו אשתו ונשא אישה אחרת והוליד ממנה ארבעה בנים.

בכתבי 'זקני החסידים' סופר כי כאשר רבינו היה בעיר קרמנטשוג ערכו לו שם קבלת פנים נהדרת והקהל היה עצום. כשנכנס רבנו לביהמ"ד היו הדוחק והצפיפות עצומים עד שבקושי פילסו לו מקום מעבר, על אחד השולחנותעמד שם ילד אחד, שהיה חולה מסוכן ל"ע, וכולם הכירו במחלתו. **כשעבר רבינו ליד מקום מעמד הילד- עמד וסטרו על לחיו בחוזק, עד שהתגולל ונפל ארצה זב ממנו דם רב.** כל העומדים נדהמו מראות עיניהם, בחשבם לעצמם כי לא מצא לו רבנו, מכל הקהל, את מי להכות ולפגוע- רק בילד המסכן הזה? אך לאחר מכן נוכחו כולם לדעת את כוונתו הקדושה בזה: **כאשר מאז ואילך חלפה ועברה ממנו המחלה הנוראה ונעשה לאיש בריא כאחד האדם.**

פעם אחת הגיע לשבות אצלו אחד מאנשי שלומו, שחלה בקדחת זמן רב והיה חלש מאוד. בליל שבת-קודש כאשר חילק הרב בידיו הקדושות את הדגים למסובים, נתן חתיכת דג גם לאותו איש. כשהעירו לרבינו, שלחולה במחלת הקדחת הדבר המסוכן ביותר לטעום ממאכלי דגים, השיב: "מי אמר שלקדחת מסוכן דגים, אולי ההיפך?". האיש באמונת חכמים אכל מהדגים והבריא כליל ממחלתו.

הוא אהבן כהרבה מה שאלה ב"ה

הגאון המקובל הצדיק הרב אליהו שריקי זצ"ל - נולד בחודש שבט ה'תרפ"ב (1922) בעיירה איליג. נקרא בשם אליהו מכיוון שנולד במוצאי שבת. לאחר הבר-מצווה למד אצל סבו והמקובל ר' שמואל שושן שהיו מגדולי חכמי האזור ומהם שאב יראה טהורה ודרכי הנהגה - וכן למד מהם את תורת הסוד. עוד כשהיה כבן ארבע-עשרה שנים בלבד היה קם בשעת לילה מוקדמת כדי להעיר לתפילה את בני עירו במרוקו. נסמך לשחיטה ובדיקה ע"י גדולי הדור, ביניהם ר' אברהם אוחיון ור' שלום אזוביב. בהמשך הגיע לאגאדיר ומוגאדור ונסמך שם ע"י הגאונים ר' אהרון בן חסין ור' יוסף הלחמי.

בשנת ה'תשט"ז (1956) עלה לארץ דרך צרפת והתיישב עם עוד מספר משפחות יוצאי עיר ומרוקו במושב אורה. בהמשך הוצע לו לשמש כרבה של בית-שמש וכן מבשרת ציון, אך רבינו בענוותנותו לא רצה. בשנת ה'תשי"ט (1959) נקרא לשמש כרב במושב כסלון. תפקיד אותו מילא למעלה מארבעים שנים! לאחר שנחלש, עבר לגור בבית חתנו ר' שמעון שריקי בנווה יעקב בירושלים, וחתנו פתח בית-כנסת בביתו, כדי שרבינו יוכל תמיד להתפלל במניין.

מקובל עצום. גאון בנגלה ובנסתר. זכה לגילוי אליהו הנביא. בעל רוח-הקודש. הגה תמיד בספר היצירה. אנשים שהכירו את רבינו העידו, כי מעולם לא נראה יושב או עומד בבטלה ללא ספר בידו. בימי זקנותו נחלשה ראייתו והיה מקפיד שיקראו לפניו. ביתו היה פתוח לאורחים והיה מקבלם בסבר פנים יפות. על פניו הטהורות ראו קדושה וטהרה. **העיד עליו האדמו"ר הרב דוד אביחצירא כי רבינו היה אחד מ-ל"ו הצדיקים שבדור.** נפטר ב-י"ז סיוון ה'תשע"ב (2012). חי כ-90 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים.

סבו: ר' אברהם אמזאלאג. **אביו:** ר' משה (היה ת"ח וחסיד ונהג להתענות תענית הפסקה של שישה ימים רצופים). **אימו:** מרת רבקה. **אשתו:** מרת רחל שריקי (בת ר' ניסים, אחי אביו). **מרבתי:** ר' אליהו ריבוח, ר' מכלוף לוגאסי. סבו, ר' אברהם אמזאלאג, המקובל ר' שמואל שושן. **מתלמידי:** המקובל ר' ניסים מויאל.

בין האורחים הרבים שאירח רבינו בביתו במושב כסלון היה הגה"צ האדמו"ר ר' דוד חי אביחצירא שליט"א, שהיה בבחירתו נמצא בשבתות במושבים וישובים כדי לחזק את אחינו בית ישראל בתורה ובריאת שמיים. ר' דוד עמד אז מקרוב על גדולתו וצדקותו המופלגת של רבינו. לאחר שנים רבות כאשר חלה רבינו, ביקש ממקורבו הרב רפאל חאליווה שליט"א ששימש רב בית-הכנסת 'שמחת חיים' בו היה רבינו מתפלל בשנותיו האחרונות, להעביר דמי פדיון נפש לר' דוד אביחצירא. ר' רפאל שלח את ר' אילן אברג'ל למעונו של ר' דוד. כאשר עמד ר' אילן לפני הרב דוד אביחצירא והגיש לו את דמי פדיון הנפש של ר' אליהו שריקי, פנה ר' דוד אל הנוכחים ואמר: **"אני מעיד על ר' אליהו שריקי, שהוא אחד מה-ל"ו צדיקים שבדור!"**

בתקופה האחרונה לחיי רבינו נסע אחד ממקורביו לאדמו"ר ר' דוד אביחצירא כדי להתייעץ עימו איזה ידו יקרא אם וכאשר רבינו יעזוב את העולם. ענה לו ר' דוד: **"רבי אליהו הוא צדיק גדול. אין לו עוונות ואינו זקוק לשום וידוי!"**

נכדתו של רבינו נסעה פעם לחו"ל. באחד הימים בעת ששהתה בחו"ל התקשר רבינו לבית בנו ואמר להם שירבו בתפילה כעת לשלום בתם. לאחר מספר שעות התקשרה הבת להוריה וסיפרה להם שלפני כמחצית השעה עברה תאונת דרכים קשה וניצלה ממנה בדרך נס. כששבה הנכדה לארץ אמר לה רבינו: **"הפלתי עליך תחינה!"**

בגיל שבעים בערך הוצרך הרב לעבור ניתוח קשה בסרעפת. ביום הניתוח אחרי תפילת שחרית ישב הרב לקרוא את ספר התהילים, לאחר שסיים לקרוא את כל הספר (רבינו נהג לסיים בכל יום את כל ספר התהילים) חטפתו שינה ונגלה אליו דוד המלך ע"ה ואמר לו: **"אני דוד המלך, אל תדאג הניתוח יעבור בשלום ובהצלחה רבה"**. ואכן כך היה ורבינו חי עוד עשרים שנה.

יפר הרב אלמליח מלומדי ישיבת המקובלים 'שער השמיים', כי פעם אחת הביא ראש ישיבתם הגאון המקובל הרב אייזנברך זצ"ל את רבינו לישיבתם והצדיק מסר להם שיעור בקבלה בבקיות מופלאה במשך כשעה וחצי. לאחר השיעור שאלו הלומדים את רבינו: **"מי הוא רבינו?"**, והצדיק השיב בצניעות: **"קוראים לי אליהו שריקי"**.

באחת השנים בליל יו"ט ראשון של פסח אחרי גמר עריכת הסדר, כל בני הבית נמו את שנתם. לפתע התעוררה חמותו של הרב, הצדקת מרת מסעודא שריקי ע"ה משנתה והעירה את כל בני הבית. הצדקת סיפרה לבני הבית: זה עתה בא אליה אדם בחלום ואמר לה כדברים הללו **"ברוך דיין האמת, יש חמץ בבית"**.

בני הבית החלו בחיפושים בכל מקום אפשרי, ולאחר לא מצאו, חזרו כולם לישון, לאחר קצת זמן שוב התעוררה מרת מסעודא ע"ה והעירה שוב את בני הבית וסיפרה, כי שוב חלמה את אותו החלום בדיוק. שוב החלו החיפושים עד שבנה ר' שמעון שריקי מצא לתדהמת בני הבית שתי פרוסות לחם מאחורי אחד הארונות, וכך ראו, **כיצד שומרים עליו מהשמיים, שיבער את החמץ ולא ייכשל בבל יראה ובבל ימצא**.

הרוב רפאל חאליווה שליט"א, אשר הכיר את הרב בשנותיו האחרונות, כאשר כבר היה זקן חולה וחלוש, אך עם רוח צעירה, מספר: **"בכל ערב היה רבינו יושב ומשתתף בשיעור דף היומי (אותו העביר הרב רפאל הנזכר), ותמיד היה רבינו משלים בלחש לעצמו בעל פה את דברי הגמרא, שהתחיל בהם המגיד שיעור, וכשהיה שקט היו שמים לב כי רבינו משלים בע"פ את דברי הגמ' כך היה בכל המסכתות, וזאת על אף שלא ישב מול גמרא, וגם חלשה ראייתו וזכרונו"**. (הסיפורים מעובדים מתוך החוברת 'מרא"ש צורים')

הגאון המקובל הרב משה פארהאנד זצ"ל - נולד בחודש מנחם אב ה'תרכ"ב (1862) בנייטרא. בילדותו אביו הדר"ך אותו בדרך התורה והיראה. כשגדל, אביו שלח אותו ללמוד במטרסדורף, בישיבה המפורסמת של הגה"ק ר' שמואל ארנפלד. רבינו התנהג בקדושה ובטהרה. הִרְבָּה לסגף את עצמו בתעניות ובסיגופים. בהתחלה נהג לפני מנהגי אשכנז אולם במרוצת השנים התקרר לחסידות. לאחר שמונה שנים הגיעו לפרקו. רבינו חזר לנייטרא ושם התחתן. אחרי נישואיו המשיך לשבת באהלה של תורה. שקדנותו היתה מופלאה. בשנת ה'תרמ"ב (1882) שימש כדומ"ץ בנייטרא ורב חברת 'מחזיקי תורה'. הרביץ תורה לתלמידים רבים. בשנת ה'תרע"ג (1912) התחיל לשמש כגאב"ד ור"מ מאקאווא, תפקיד אותו מילא כשלושים ושתיים שנה. יסד את ישיבת הרמה.

אהב את הבריות וקירבם לתורה. לחם את מלחמתה של תורה לשמור על צביון העיר ולשומרה במסירות נפש מפני הרוחות החדשות שנשבו באותם הימים. בשנת ה'תש"ד (1944) נעצר בשל עלילה. בחסדי שמיים הצליחו אחרי השתדלות נמרצת מכל בני קהילתו להשיג את שחרורו, אך בריאתו התרופפה. ענותן מופלא. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. אמירת ספר התהילים שלו בצוותא עם תלמידי ישיבתו בכל יום שישי לפנות בוקר היתה מלווה בבכיות נוראות. תפילותיו הטהורות בקעו את שבעת הרקיעים. לפני פטירתו התבטא כי על האדם לעשות עצמו כאילם בעת הצרות הגדולות ולא להרהר אחר בורא עולם ובירך אותם שינצלו. הדברים לא היו מובנים, אולם שבוע לאחר פטירתו בלבד חלה על הקהילה גזירת הגירוש. באורח פלאי ביותר כל בני הקהילה זכו לחזור בשלום לאחר המלחמה מן המחנות אשר אליהם גורשו והם יסדו מחדש את הקהילה ואת הישיבה. בתחילת חודש סיוון נסע לעיר פעסט כדי לדרוש ברופאים. נפטר ב-י"ז סיוון ה'תש"ד (1944). ביום ערב שב"ק הובילו את ארונו בחזרה למאקאווא. בני עירו ערכו לו לוויה בבכיה גדולה. נטמן במאקאווא. נכדו, הגה"צ רבי משה נתן נטע למברגר (מח"ס 'עטרת משה') מילא את מקומו.

סבא (מצד אביו): ר' יהושע. **אביו:** הצדיק ר' יוסף צבי (אב"ד בנייטרא, ר' יחזקאל בענעטה הספיד אותו ואמר שהיה צדיק תמים מ-ל"ו הצדיקים). **אמו:** מרת חיה שרה (בת רבי משה ארנפלד). **אשתו:** מרת רחל (בת ר' אהרון שנפלד. נכדת ר' מרדכי שנפלד ראב"ד נייטרא מח"ס 'דברי יושר'). **מרבותיו:** האדמו"רים ר' שמואל ארנפלד (ה'חתן סופר', נכד מרן ה'חתם סופר'), ר' דוד טברסקי מטולנה, ר' שלמה הלברשטאם מבאבוב, ר' יחזקאל הלברשטאם משינאווא (מח"ס 'דברי יחזקאל'), ר' יקותיאל יהודה טייטלבוים (מח"ס 'ייטב לב' מסיגט), ר' יהושע רוקח מבעלז, ר' יששכר דב רוקח מבעלז. **חברותא:** הגאון ר' שאול בראך (אב"ד קאשוי). **מתלמידי:** הרה"צ ר' בנימין יוסף וועבר. **בנו:** הגה"ק ר' מרדכי הי"ד (אב"ד נייטרא, מח"ס 'באר מדרכי 'אהל משה'. נרצח בשואה). **בתו:** מרת חיילה יכט (נישאה להגה"צ ר' אפרים רוזנפלד-אב"ד סנדרא). **מספרי:** **אוהל משה** - על התורה.

אחד מתלמידי הישיבה במאקאווא היה צריך פעם אחת לנסוע בדחיפות לבית הוריו במדינת סלובקיה, דבר שהיה כרוך במעבר הגבול בין שתי המדינות. ברשותו לא היו המסמכים והתעודות הדרושים לכך. התלמיד הגיע לפני רבינו ותינה לפניו את מצוקתו. רבינו הוציא מכיסו מטבע, מסר אותה לתלמיד לשם 'שמירה' והורה לו לנסוע לדרכו מבלי להסתכל ימינה ושמאלה, והורה לו לעשות כך בהליכתו וכך בחזרתו. באמונת חכמים התלמיד נטל את המטבע ועשה בדיוק כאשר נצטווה. ואכן, הוא נסע בשלום וחזר בשלום כאשר בשום תחנת גבול בדרך לא עצרו אותו ולא ביקשו ממנו להראות את הדרכון ויהי לפלא.

באחד המקרים בחור אחד מתלמידי הישיבה היה צריך להתלוות עם הוריו לנסיעה מחוץ למדינה. הבעיה היתה שרק להוריו היו את התעודות הדרושות, ואילו לו- לא הייתה תעודה. לפני הנסיעה באו להיפרד מרבינו. הם סיפרו לו על הבעיה ושאלו לעצתו. רבינו השיב להם: "תאמרו טוב את תפילת הדרך ובעז"ה תעברו בשלום!". כאשר הגיעו למעבר הגבול, הבחור אמר להוריו כי הם יעברו תחילה, והוא נשרך בעקבותיהם כשהוא מחזיק בידו תכריך של ניירות. משום מה, היה נדמה לשוטר הגבול, כי הבחור מבקש לשחד אותו בשטרי כסף. השוטר כבר כמעט פשט את ידו לקבלם אלא שבדיוק באותו הרגע הקצין הממונה עליו הופיע. השוטר חשש כי הלה יבחין בלקיחת השוחד הרים את קולו וגער בבחור: "עבוד מהר ואל תעכב את התור!", כך הבחור עבר את הגבול מבלי שאונוה לו כל רע.

אחד מתלמידי רבינו גר בעיר רחוקה. פעם אחת שיגר מכתב לרבינו ובו התאונן על שכנו הנוכרי היורד לחייו ועושה לו צרות צרורות. רבינו התפלל למען תלמידו הסובל. תוך זמן קצר מת הגוי הרשע ואבד מהעולם. התלמיד שיגר לרבינו מכתב תודה, בו בישר על ישועתו המהירה בזכות רבינו. כעבור זמן מה, הגיע מכתב נוסף מאותו תלמיד, בו הוא מספר על נוכרי נוסף שהחל מתאנה לו וממרר את חייו, ומבקש מרבינו כי יתפלל למענו גם הפעם. רבינו נענה לבקשה, ולאחר שהתפלל לישועת התלמיד, אבד גם הגוי השני מארץ החיים. חלף זמן, ואותו תלמיד שלח מכתב שלישי, בו הוא מבקש שוב על גוי נוסף המיצר לו. נעה רבינו ואמר למקורביו: "וכי מה הוא רוצה, כי אהרוג את כל הגויים?! הדבר, אמנם, אינו קשה בשבילי, שכן אני צריך רק להזכיר את שמו של הגוי ותו לא, אבל זו לא הדרך!".

קרדיט תמונה: צילומסק, רישיון Wikimedia Commons. CC BY-SA 4.0

הרב הצדיק ירוחם הלוי ליוואוויץ זצ"ל הידוע כמשגיח ממיר: נולד בשנת תרל"ה (1875) בליובאן במחוז באברויסק ברוסיה הלבנה. בשנות ילדותו היה יושב והוגה בתורה בבתי מדרשות בסביבת מגוריו. **בבואו בברית השידוכין התנה שינתן לו ללמוד שמונה שנים בפרישות בקלם, ובתום תקופה זו יהיה מוכן לפרנס את ביתו. באותן שנים סיים ש"ס עם ד' חלקי שו"ע עם פירוש הגר"א.**

בשובו לאחר שנים אלו, התכונן לסייע בידי רעייתו הרבנית בניהול החזקת המסעדה שממנה התפרנסו בעירם אוזבנט

אך הרבנית, שעמדה על גדולתו של בעלה סירבה ליתן לו זאת. במקום זאת הוא נסע לראדין ללמוד בכלל קדים במחיצת מרן החפץ חיים. שם נתקבל לכהן כמנהל רוחני בישיבת ראדין. תחילה היה ר' ירוחם נבון אם להענות למינוי, הוא חשש שלא יהיה לו מה להגיד לפני התלמידים. לאחר תקופה התבטא אודות זאת באומרו: **"בואו וראו מה גדולה היא זכות הרבים, ממש קרש כשיעמידוהו בתוך הרבים יתחיל לדבר"**.

עד מהרה חיבבוהו תלמידיו. רבים מהתלמידים החלו להתגודד סביבו ולעסוק בתורת המוסר. ר' ירוחם, שחש שדבר זה יפגע במעמדו הרם של החפץ חיים, החליט לעקור משם, ומששב לביתו לחג הפסח לא חזר יותר לראדין. שימש כמשגיח בישיבת מיר שבפלך מינסק אשר ברוסיה הלבנה החל משנת תרס"ח (1908) אולם עקב מלחמת העולם הראשונה שימש כמשגיח בבית התלמוד בקלם ובפוניב'ז עד שנת תרפ"ג (1923). לאחר מכן חזר לשמש כמשגיח בישיבת מיר. **מגדולי בעלי המוסר. השפיע רבות על תלמידיו.** ביום א' לפרשת במדבר נפל למשכב ממנו לא קם, ופעמים רבות שמעוהו אומר **"תודה לך, אבאלה, עבור הייסורים"**. נפטר ב-י"ח סיוון תרצ"ו (1936). חי כ-61 שנים.

אביו: ר' אברהם. **מרבותיו:** ר' צבי פינקל מסלבודקה, ר' שמחה זיסל, ר' ישראל מאיר הכהן מראדין (ה'חפץ חיים'). **מתלמידיו:** ר' שלמה וולבה זצ"ל. רבי אבא גרוסברד זצ"ל. **חברותא:** ר' נפתלי טרופ זצ"ל. **מספריו:** **ידעת חכמה ומוסר ידעת תורה.**

השעה כבר היתה מאוד מאוחרת בלילה. במיר שבפולניה של לפני המלחמה, אין מנורות רחוב ואין פנסים. עלטה כבדה שוררת בלילות ואין אפשרות לראות מאומה. קבוצת בחורים, בני הישיבה, צועדים בחבורה בדרכם מבית המדרש אל חדר האכסניה. ביניהם ר' שלמה שמעון קרליץ, אשר התלווה אליהם לחדרם (הבחורים התחלקו לאכסניות שונות בעיירה הקטנה והוא ישן באכסניה אחרת מזו של חבריו).

לפתע נשמעו קריאות מאחור. מישהו קורא להם, מישהו רץ אחריהם. הם ניסו להביט לאחור, לבדוק את זהותו של הרודף. אך בשל החשכה לא יכלו להבחין במאומה. **בהלה גדולה אחזה בהם והם החלו לרוץ כל עוד נפשם בם לכיוון האכסניה. אך ככל שהגבירו את מרוצתם, שמעו גם את קולותיהם של אותם אנשים נושפים בעקבותיהם.**

סוף סוף הגיעו לחדרם. הם נכנסו פנימה במהירות ונעלו אחריהם את הדלת על מנעול ובריה, מקווים שאותם אלמונים לא ינקשו בדלתם. עברו דקות ספורות ונקישות עזות נשמעו היטב בדממה ששררה בחדר. הבחורים פחדו, אך שום ברירה לא הייתה להם והם נאלצו לפתוח את הדלת. **בפתח עמדו מספר שוטרים מן המשטרה המקומית של העיירה.**

"כמעט וירינו בכם", זעמו השוטרים לעברם, "קראנו לכם ולא עניתם. במקום לענות- ברחתם. כמעט וירינו בכם כדי לעצור אתכם. מדוע לא עניתם? **אנחנו רוצים לראות את תעודות הזהות שלכם!**" באנחת רוחה כבושה הוציאו הבחורים את התעודות והראו אותם לשוטרים. כולם, חוץ מר' שלמה שמעון קרליץ.

"התעודה שלי אינה כאן", הסביר לשוטרים. "אינני מתגורר פה, חדרי נמצא במרחק מספר רחובות והתעודה נמצאת שם". השוטרים לא הסתפקו בהתנצלותו של ר' שלמה, אלא התעקשו ללכת לאכסנייתו ולבדוק את התעודה. **"בוא איתנו עכשיו לשם והצג את תעודתך"**, פקדו השוטרים, "אבל עכשיו ומיד!".

ר' שלמה נפרד מחבריו והלך לאכסנייתו בליווי השוטרים, הציג לפנייהם את התעודה ונפטר מהם לשלום. למחרת בבוקר נודע הסיפור למשגיח של הישיבה, הגאון הצדיק ר' ירוחם ליבוויץ זצ"ל והדבר הסעירו עד מאוד. עוד באותו יום ניצב המשגיח ליד ארון הקודש בבית המדרש ואמר לפני הבחורים שיחת מוסר נוקבת.

"אומר את האמת", פתח ר' ירוחם את דבריו, **"עקב המקרה החמור שאירע אתמול, חשבתי שצריך אולי לסגור את הישיבה, וכבר שוחחתי על כך עם רבני הישיבה"**. הבחורים הוכו בתדהמה והביטו זה בזה. "מה אירע? איזה מקרה חמור? מה הדבר הנורא שאירע וגרם למשגיח לחשוב לסגור את מקום התורה הגדול הזה- ישיבה מיר המעטירה?".

איש לא הבין את כוונת המשגיח עד פירט את סיפור המעשה, שאירע אתמול לבחורים מהישיבה עם השוטרים. וכשסיים המשגיח את סיפור המעשה, פנה אל הבחורים בתביעה: "כיצד זה ייתכן שהבחורים מן הישיבה שלנו יתנו לחבר ללכת לבדו, בשעת לילה מאוחרת, בליווי שוטרים גויים, ולא יצטרפו ללוותו? הרי יש סכנה בדבר! ומעבר לכך, כיצד לא הרגישו הבחורים את הפחד והבהלה שהרגיש חברם במצב שכזה, ולא נחלצו לעזרתו? איך הם נשארו באכסניה שקטים ושלוים? איך ייתכן שדבר שכזה קרה בישיבתנו? ואם כבר קרה, ואין מידות טובות, אז אולי צריך לסגור את הישיבה. **הרי כל התורה שנלמדת לא שווה מאומה- כשאין מידות טובות!**"

האדמו"ר הרה"ק רבי יששכר דב (בער) בארון הידוע כ'סבא קדישא' מראדושיץ צ"ל: נולד בשנת ה'תקכ"ה (1764). בגיל צעיר ניכרו בו אותות מובהקים של קדוש ופרוש. הרבה בתעניות ובסיגופים. את כל זמנו הקדיש ללימוד התורה הקדושה. בצעירותו התגורר בחמלניק והוא למד ושירת את האדמו"ר ר' אליעזר ליפא וייסבלום. באותה תקופה עוד לא התפרסם שמו והוא חי בעוני. נודע בעיקר עבודתו בטבילתו במקווה והיה טובל אף בנהרות קפואים ומושלגים. בהמשך התפרסם והיה ידוע בדורו כבעל מופת גדול, ורבים נהרו לפתחו. בעל רוח-הקודש.

כל צדיקי הדור נהרו גם הם לביתו להתוועד עימו ואורו זרח בהדרת עוז והדר תוך שהוא מנהיג את חסידיו בדרך של קדושים וטהורים ומלמדם חסידות ודרך ארץ. גויי הסביבה היו נותנים כבוד ליהודים לכבודו. הצדיק הרב מנחם מנדל מורגנשטרן צ"ל ('השרף' מקוצק) אמר עליו בעת הסתלקות "נלקח יחידו של עולם". רבי נתן דוד משידלובצא (בנו של הרבי מפשיסחא) אמר כי בטוח היה, כי הסבא קדישא הוא המשיח. נפטר ביום ו' ערב שבת קודש לפרשת שלח, י"ח סיוון ה'תר"ג (1843). חי כ-79 שנים. בנו, ר' ישראל יצחק מילא את מקומו.

אביו: ר' יצחק (שימש בקודש אצל המגיד הגדול ר' דב בער ממזריטש, שהבטיח לו בעת נישואיו בשל הסכמתו להינשא למשרתת החולנית שיזכה לבן שיאיר את העולם). **אימו:** מרת מרים. **בניו:** האדמו"ר ר' ישראל יצחק, ר' מאיר משידלובצא, ר' ברוך. **חתניו:** ר' חיים יוסף, ר' חיים יוסף. **מרבתי:** האדמו"רים ר' יעקב יצחק הלוי הורביץ (ה'חזנה מלובלין), ר' יעקב יצחק רבינוביץ (היהודי הקדוש מפשיסחא), ר' ישראל הופשטיין (המגיד מקוזניץ), ר' אברהם יהושע העשיל (ה'אובה ישראל' מאפטא), ר' משה לייב מסאסוב, ר' מנחם מנדל מרימנוב. **מתלמידיו:** האדמו"רים ר' אליעזר הורביץ מדז'יקוב, ר' אלעזר מקוזניץ, ר' חיים מאיר יחיאל שפירא (ה'שרף' ממוגלינצא), ר' יוסף ברוך הלוי אפשטיין (ה'יהודי הטוב' מניישטאט), ר' יחזקאל שרגא הלברשטאם משינבא, ר' יחיאל חיים מאוז'רוב, ר' יעקב צבי מפוריסוב, ר' עמנואל מפשדבורז, ר' נתן דוד משידלובצא, ר' שלמה הכהן רבינוביץ (מח"ס 'תפארת שלמה' מראדומסק), ר' אלימלך שפירא גרודזיסק, ר' דוד הלברשטאם מקשאנב, ר' אליעזר מניישטאט. **מספריו:** נפלאות הסבא קדישא- סיפורי מופתים על רבינו כולל עדויות על ריפוי למעלה מדרך הטבע ותחיית המתים.

○ יפר הרה"ק ר' אלטר מוואלבראם: בתו של זקינו הרה"ק מרן רבנו משה מלעלוב זיע"א הייתה חשוכת בנים ל"ע, יען עברו הרבה שנים לאחר הנישואין ועדיין לא נפקדה בבנים, והציקה לאביה הקדוש במר נפשה בכל פעם באמרה לו: "הייתכן שלכל הבאים אליך אתה פועל עבורם ישועות שבעולם, ועבורי אינך יכול לפעול ישועה, הצריכה לי שאזכה בבנים חיים וקיימים?", והי כדברה אליו יום-יום ולא ענה לה דבר, עד שפעם אחת ניגשה במר נפשה והתמרמרה לפניו ואמרה לו: "אבי הקדוש, לא אניח לך, עד שתבטיח לי ישועה לזרע של קיימא, ואם לאו, למה לי חיים, כי נפשי קצה לי ועיני כלות וצופות לישועה".

כשראה אביה, שעתה לא יפטור אותה עוד בתירוץ שונים, ענה לה: "בתי, דעי, כי ישועתך מוכרחת לבוא על-ידי הרבי הסבא הקדוש' מראדושיץ, ואצלו תיושעני בבירור. כששמעה הדברים מפי הקדוש, לא שהתה עוד רגע, ומיד שמה פעמיה ונסעה לצדיק עם חמותה. בבואה פנימה שפכה מר נפשה וסיפרה לו, שכבר שנים לא זכתה לבנית ושלה אותה אביה לכאן לקבל ברכת קודשו כדי להיושע. טרם כילתה לדבר, אחז הרב כיסא כנגדה וגער ואמר לה בלשון זלזול: "סמארקטע" בנים את רוצה? צאי מביתי", והיא בטבעה היתה מפונקת, וכששמעה דברים קשים אלו נשבר לבה בקרבה מאוד ויצאה בכייה רבה והסכימה בדעתה, שתבכה כל-כך עד שתצא נפשה.

חמותה - בראותה גודל צערה נכמרו רחמים עליה, והלכה לדרוש מהצדיק, מדוע כך בייש את כלתה ולברר, מה חטא מצא בה שבשבילה מנע את ברכתו ממנה. אך נכנסה לרבינו והחלה לשאול אודותיה, השיב לה על אתר: "אמרי לה 'מזל טוב' שהיא כבר זכתה לישועה הצריכה לה בשלמות, דעי, כי רק באופן זה יכולת לה השפיע לה ישועה בזרע של קיימא ולא היה שייך באופן אחר", ואחר-כך חזרו וקיבלו ברכת פרדה, והפעם הראה קריבות כיאות לבת קדושים. ברכת הצדיק התקיימה ובמועד שהבטיח לה רבינו ילדה בן זכר.

ידוע המעשה המופלא, שאירע עם ה'בית החיים' של ראדושיץ. באזור כולו לא היה בית-חיים. הפריץ לא הסכים לתת מקום לקבור את הנפטרים. פעם נסע הפריץ עם משפחתו לטייל בראדושיץ. כשנסע מחוץ לעיר, טבע בביצה ולא יכל לצאת. התאספו כל האיכרים וניסו לעזור, אך לא הצליחו. הפריץ ציווה לכל אנשי הסביבה לבוא ולעזור לו לצאת, אך משמיים לא הצליחו בידם. ניגש ערל אחד לפריץ ואמר לו, שיביא את הרב הקדוש מראדושיץ, שהוא בעצמו ראה אצלו תחיית המתים. הפריץ שלח שליחים לצדיק. בהגיעם לרבינו אמר להם, שאם הפריץ יחתום על מסמך, שמקנה את המקום לבית החיים- הרי טוב, אם לאו- ישקע שם לעולם. הפריץ חתם ומיד השתחרר מהביצה.

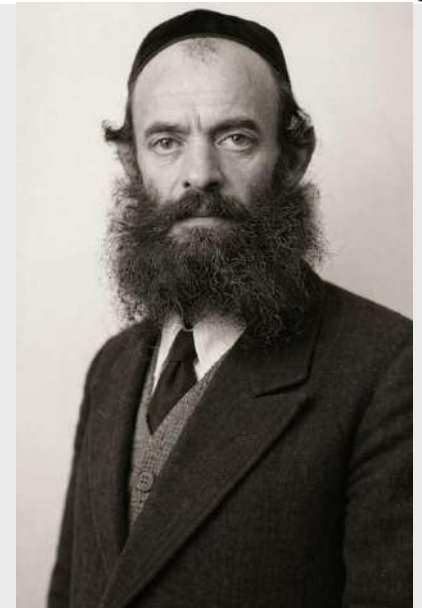
לפני פטירתו אמר: "יום יבוא ויגיע שהאנשים יגיעו, יבקשו ישועה, לא ישמעו תשובה וייושעו". אמרו הצדיקים שכוננת הייתה לאחרי פטירתו, על העולים על ציונו, שידוע שרואים שם ישועות ונפלאות עד אין סוף. ועד היום רבים העולים על ציונו נושעים ורואים ישועות וישועות נפלאות מופלאות ב"ה.

בביתו של ר' אלעזר מנדל כלתה הפרוטה מהכיס. אך דבר זה לא היווה מעצור מלשכור מלמד עבור ילדו ר' דוד צבי שלמה (מרח הרדצ"ש מלעלוב זיע"א) בן השש. מפיתו חסך עבור תלמוד תורה לבנו. ואם מלמד- היה זה מוכרח להיות משופרא דשופריי. לא נמצאו אז בירושלים חסידים, שיוכלו לשמש כמלמד דרדקי ובלית ברירה, נעתר למסור את ילדו למלמד 'מתנגד' מופלג בתורה ביראת שמים ובמידות תרומיות.

בולש היה הרב אחר מעשיו של המלמד ועקב אחר התפתחותו של ילדו והתקדמותו בלימודים. יחד עם זאת, ביקש לדעת מה מפיו על טיב הליכותיו של מלמדו, הייתה זו אפוא, הפתעה גדולה עבור הצדיק ששמע מפי בנו כי **בכל יום לפני הלימוד נהג המלמד לגשת לחלון, צופה בחלל ועיניו דומעות כמרזבים...** בו ביום קרא הרב את המלמד לביתו והפציר בו להסביר לו את פשר בכייתו המוזרה יום-יום. והמלמד ניאות וסיפר: "לפני עשרות בשנים הייתי בבית הסבא קדישא מראדושיץ. יום אחד הייתי עד ראה למעמד נשגב: ראיתי במו עיני אשה עגונה, שבאה לפני הסבא קדישא והתחננה לפניו כי יגלה לה את מקום הימצאו של בעלה, והנה שלח הרבי את משמשו החוצה וציווה עליו להכניס את הגוי הראשון שיפגוש על אם הדרך, וכשהכניס את הגוי איים עליו הרבי באיומים נוראים כי יספר את האמת, מי הוא עד שנאלץ להודות שיהודי הנהו ובעל אשה זו, ולפי פקודת הרבי מראדושיץ נתן לה מיד גט פיטורין ושחררה מכבלי עיגונה..."

הייתי נסער כולי עד מעמקי נפשי מגילוי מרעיש כזה של רוח הקודש, של מופת גלוי. החלטתי להתגנב לחדרו של הרבי ולהתחבא תחת מיטתו בכדי שאראה מה מעשהו בלילה, בלילה הרבי נכנס לחדרו, עלה על ערש יצועו ומיד הרגיש בו וקרא למשמשו להוציאני, תקפני פחד-מוות וקפצתי החוצה, פנה הרבי אליי בשאלה: 'אברך מה רצונך?' - 'יראת שמיים!' - עניתי ברטט ובזיע. 'יהי רצון שבכל פעם שתחיל ללמוד יתנוצצו בך הרהורי תשובה' - ברכני הסבא קדישא. מאז" - סיים המלמד את סיפורו - "חלפו כבר ועברו עשרות בשנים וברכתו של הרבי הקדוש מראדושיץ עדיין שרירה וקיימת, לא עובר עליי יום, שאיני עושה תשובה, ובו ברגע שאני עומד להתחיל ללמוד מתעוררים בלבי הרהורי תשובה ועיניי זולגות דמעות". ('תפארת בית-דוד')

פעם אחת הגיע לרבינו עז פנים מטאמשוב במסווה החסידות כדי לצחוק מהתנהגותו בקודש ועשה עצמו כאילו הוא מאנשי שלומו. בליל שבת-קודש קודם הקידוש רבינו הלך לטבול במקווה והחסידיים המתינו עד באו. בתוך כך הלך עז הפנים במרמה והוציא מחיקו בקבוק אחד ובתוכו היו מי רגליים רח"ל. במראהו נראה כמו בקבוק של יין משובח. הוא ניגש למשמשים ואמר: "הבאתי צלוחית יין משובח מאוד עבור הרבי. לכן ראוי שרבינו יקדש על יין זה". בתוך כך חזר הצדיק מהמקווה. כאשר נכנס לבית, הרגיש ברוח-הקודש בדבר וציווה למשמשו שייטול תיכף הבקבוק מהשולחן, וציווה לנענע אותו ולהוציאו להעמידו לחוץ בלי לשפוך תכולתו, וכן עשה. אז אמר רבינו בקול למחוצף: "כשם שאתה מנענע הבקבוק- כן ירעדו איברי עז הפנים עם בניו שבע דורות". הדבר יצא מפיו הקדוש והנה הבליעל אחזתו רעדה ופלצות ולא יכול לעמוד ורעוד בכל גופו ללא הפסק. הוציאו אותו החוצה, וכך נשאר במחלתו הרועדת כל ימיו - ולבד מזה עוד ירד מנכסיו והיה בזוי ומבוזה כל ימיו בחוסר כל, וכן נתקיים הברכה ב-ז' דורות אחריו רח"ל שהיו נקראים בשם המתנועעים.

הגאון הרב אהרון כהן זצ"ל - נולד בעיירה גרינבארג הממוקמת בפאתי העיר קובנא בשבת הגדול, י' ניסן ה'תרס"ד (1904). למד בישיבת לומזה בימי מלחמת העולם הראשונה, כאשר נדדה הישיבה לסמיאטיטש, לפרילוקי ולקרמנצ'וג. כשהיה כבן חמש עשרה עבר ללמוד בישיבת 'כנסת ישראל' בסלבודקה, שם למד בחברותא עם הגאון הרב אפרים זאב גרבוז, יחד הם השלימו את לימוד כל מסכתות הש"ס. **נודע בקרב רבני הישיבה ותלמידיה כגדול בתורה וכונה 'העילוי רבי אהרצ"יק קובנער'** (העילוי רבי אהרן מקובנה). ענוותן מופלא. דאג לכל אחד מתלמידיו כבניו. בשנת ה'תרפ"ד (1924) עלה לארץ ישראל יחד עם הראשונים מבני ישיבה סלובודקא שהשתכנה בחברון. בשנת ה'תרצ"ד (1934) נפטר חותנו, הגאון ר' משה מרדכי אפשטיין והוא התחיל למסור שיעורים בישיבת חברון. כעבור זמן התמנה לאחד מראשי הישיבה. נודע בגאונותו וחרפותו המיוחדות. התפרסם גם בעבודת ה' מופלאה. נפטר ב-י"ח בסיון ה'תשכ"א (1961) לאחר מחלה. חי כ-57 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

סבא (מצד האב): ר' יוסף (בצעירותו נודע בשם המתמיד מאישי שוק, כי היה לומד שמונה עשרה שעות ביממה וחבר הגאון ר' אליעזר גורדון מטלז. כיהן כרב ההר הירוק בקובנא ודיין ומו"ץ בבית דינו של הגאון ר' יצחק אלחנן ספקטור). **אביו:** ר' אברהם מרדכי כהן (התקרב לחסידי קווידינוב. מלמד בת"ת בקובנא, שימש כמוהל מומחה ומל ילדים במסירות נפש, אף תחת השלטון הקומוניסטי). **אמו:** מרת חיה שרה (לבית גרוס). **אחיו:** ר' יוסף כהן, ר' יעקב מאיר כהן. **אחיותיו:** מרת גוטה מלכה כהן הי"ד (נרצחה בשואה), מרת טיבל איטה גולוב, מרת אסנת רזניק, צינא מרים. **מרבתי:** אביו, ר' אברהם מרדכי כהן, ר' מרדכי שמואל קרול, הרב דב מאיר רובמן ור' נתן צבי פינקל (ה'סבא מסלבודקה). **חברותא:** ר' אפרים זאב גרבוז. **אשתו:** מרת צילה (בת ר' משה מרדכי אפשטיין-נישא ב-י"ד בסיון ה'תרפ"ט 1929). **מספריו:** **יבית אהרן** - על התורה ועל המועדים.

הגאון רבי אליהו שרים סיפר: "דבר מופלא ראיתי במו עיני, הגאון רבי אהרן כהן היה יושב ולומד בבית המדרש של ישיבת חברון עד השעות המאוחרות והיה מדבר בלימוד עם כל התלמידים בענווה יתירה. לישיבה היה מגיע באופן קבוע גאון מופלג אחד שהיה משובש בדעתו. כולם היו משתמטים ממנו. התנהגותו היתה גסה מאוד מחמת חוסר דעתו, אמנם רבינו ברוב חסדו קרבו מאד והיה מדבר עמו בלימוד זמן רב בריתחא דאורייתא.

בכל פעם שהיה רבי אהרן אומר סברה הפוכה ממנו, אותו אחד היה מתנפל עליו בחרפות וגידופים נוראים שאין הנייר סובלם... אומנם רבינו טרח לפייסו ולשכנעו ולהרגיעו שלא יכעס. הדברים הגיעו עד כדי כך: פעם אחת רבינו אמר לאותו אחד פירכא לסברתו, **אותו אחד ירק יריקה נמרצת בפרצופו של רבי אהרן** - ה' ירחם. מה עשה הצדיק? ניגב מיד במטפחתו את היריקה ואמר לו: "למה נפגעת כל כך עד שירקת, לא התכוונתי לפגוע בך, סברתך ישרה, רק רציתי, שתיישב לי איך זה יסתדר עם הגמרא שם". **כך עמל לפייסו, עד שהניח את דעתו. עמדתי המום והשתוממתי. ראיתי מלאך ה' מסתובב בין בני האדם באותו רגע, שראיתי דבר זה, כל כך כאב לי הדבר וקמתי וקרעתי בבגדיי כדן מי שרואה ביזיון אדם גדול. רבי אהרן מזווית עינו הרגיש בזה ובלי שאותו אדם ירגיש פנה אלי ואמר לי: 'מה אתה עושה?! הוא ייפגע אם הוא ישים לב לכך!'. (מעובד מתוך 'ועל אליהו' ו'דעת אליהו')**

מסופר שפעם נכנס אליו בחור יתום מתלמידי ישיבתו ובישר לו שזה עתה התארס. לאחר שאיחל לו ברכת מזל טוב, נודע לו כי מצב הבחור דחוק. הצדיק שאל אותו: "האם כבר נתת מתנה לארוסתך?". השיב הלה בשלילה. ר' אהרן אמר לו: "לך לחנות תכשיטים של פלוני. בחר לך שעון זהב ומסור אותו בדחיפות לכלה. לגבי התשלום - אל תדאג, אני כבר אשלם לו". לימים החתן סיפר: "הרגשתי אותה שעה שעדיין יש לי אבא".

ד"ר קוק היה רופא כירורגי ידוע בירושלים סיפר בהתפעלות על מה שקרה לו עם רבינו. פעם נוצר לרבי אהרן פצע עמוק בכתפו והיו צריכים לנתחו. ברם, רבינו היה אדם חלש, רזה עד מאוד. כולו עור ועצמות. ד"ר קוק חשש מה לעשות בזמן הניתוח, אם ירדים אותו - הרי ישנה סכנה שמרוב חולשה לא יצליח להתעורר מן התרדמה, ואם לא ירדים - הרי שיסבול ייסורים קשים מחמת הניתוח. לאחר שסיפר לו את ספקותיו, רבי אהרן השיב: "אין צורך בהרדמה, אתה רק תאמר לי מתי מתחיל הניתוח והכל יהיה בסדר".

ד"ר קוק סיפר: "אמרתי לו כאשר התחלתי את הניתוח, ניתחתי כל מה שהיה דרוש. אחר כך הוא שאל אותי אם סיימתי. עד היום אני לא יכול להאמין, כיצד בן-אדם מסוגל לעמוד בייסורים כאלה בלי להגיב בכלל. שאלתי אותו איך יכול היה, והוא אמר שחשב בדברי תורה. כל כך היה שקוע בלימוד עד שהיה צריך לשאול אותי האם הניתוח הסתיים!". (מעובד מתוך 'שאל אביך ויגדך')

כאשר רבינו שהה בבני ברק, בבוקר הוא התפלל שחרית בישיבת פוניבז' לצעירים. לקראת ברכת כהנים הוא יצא ליטול את ידיו. אולם רבינו לא הבחין שבאותו פתח שהיתה קבועה בו זכוכית הוא נחבט בראשו וממצחו החל שותת דם. בשל היותו שקוע בתפילה - ומחשבותיו שהיו משוטטות בעולם גבוה הוא לא חש כלל במכה ונכנס דרך פתח אחר. רבינו עלה לברך, כאשר סיים וירד מן הדוכן המשגיח הגאון הרב גרוסברד העיר לו שמצחו זב דם. הפצע נחבש מיד. כאשר רבינו נשאל כיצד וממה נפער החתך במצחו הוא לא ידע להשיב. (מעובד מתוך 'הכהן גדול מאחיו')

אָם ראַשוֹנִים כְּמִלְאָכִים- הָרַב יְהוּדָה אֲבֵן עֶטֶר זצ"ל

הרב יהודה אבן עטר זצ"ל- נולד בחודש אלול ה'תט"ו (1655) בפאס. שם משפחתו 'עטר' פירושו 'בשמים' בערבית, על שם עיסוקם של אבות המשפחה. בצעירותו התמסר ללימוד התורה. אביו נפטר כשהיה בגיל 23, ורבינו יצא לעבוד לפרנסתו והיה ידוע כצורף מומחה. כל חייו, גם כשכיהן ברבנות, התפרנס מיגיע כפיו ולא חפץ לקבל שכר מקופת הציבור וביקש לקיים גדול הנהנה מיגיע כפיו. בשנת ה'תנ"ח (1698) בהיותו כבן 43 מונה לכהן כדיין בפאס יחד עם רבותיו ר' וידאל הצרפתי ור' מנחם סרירו. נודע כגאון ובקי בכל מקצועות התורה.

בשנת ה'תס"א (1701) המלך איסמעיל הטיל עליהם מס כבד ורבינו נאלץ לנדוד לעיר מקנס שם ישב בבית הדין גם עם הרב שמואל הצרפתי וכיהן גם כאב"ד. בשנת ה'תס"ד (1704) חזר לעיר פאס ועמד בראש הקהילה היהודית. בשנת ה'תפ"ג (1723) ישב ראשון בדין עם הרב יעקב אבן צור (יעב"ץ). משנת ה'תע"ג (1713), לאחר פטירת הרב וידאל והרב שמואל הצרפתי, כיהן כדיין יחידי במקנס. היה רגיש מאוד לסבלו של הציבור, פעל לרווחת היהודים וביתו היה פתוח לפני כל שואל ומר נפש. מלומד בניסים. כונה 'רבי אל-כביר' (רבינו הגדול בערבית). מושל המדינה אסר את רבינו כיוון שרצה שיפדו אותו בממון רב, לאחר שלא עשו כן, הושלך לגוב האריות ולמרות שהיה שם לילה ויום האריות לא הזיקו לו. ידוע שרבינו זכה לגילוי אליהו הנביא. מכל ערי מרוקו פנו אליו בשאלות. עד היום הנשבע על ציונו לשקר- ענש. רבים נושעים גם היום על ציונו ורואים ניסים. נפטר ב-י"ט סיוון ה'תצ"ג (1733). חי כ-77 שנים. ציונו בפאס. מרוב הערצה והערכה הספידו אותו במשך שלושים יום וכן חיברו עליו קינות.

אביו: ר' יעקב בן ר' אברהם. **מרבתי:** ר' וידאל הצרפתי ור' מנחם סרירו. **תלמיד-חבר:** ר' יעקב אבן צור (יעב"ץ). **מתלמידי:** ר' אליהו הצרפתי, ר' שם טוב בן אמוזג. **ילדיו:** ר' חיים, ר' משה ור' עובד. **מספריו:** **מנחת יהודה**- דרשות על התורה **שיר מכתם**- הלכות שחיטה וטריפות • דיני גט וחליצה • פירוש על מדרש רבה, שו"ת ופסקים.

בימי רבינו קמה במרוקו תנועת עליה לארץ ישראל. בני משפחתה של אישה אחת עלו לארץ ישראל והיא לא עלתה איתם, כי באותו הזמן בעלה היה בבית האסורים בעקבות עלילה של הערבים שסיפרו עליו שקנה חפצי זהב גנובים. לאחר כשלושה חודשים, לאחר העברת שוחד עצום, שוחרר הבעל. האישה שביקשה להיות עם בני משפחתה, ניסתה לשכנע את בעלה לעלות ארצה אולם הוא לא הסכים. היא החליטה להערים עליו ולהפליג לארץ לבד כדי להיות עם בני משפחתה, כיוון שידעה שבעלה לא היה מסכים לכך.

היא המתירה מספר ימים ולאחר מכן פנתה אליו ואמרה: "יהודי מעיר צפרו בא לחפש אותך וכאשר אמרתי לו שאתה נמצא בחנות, אמר לי שהוא ממחר ללכת לדרכו ומסר לך דרישת שלום ממכנאס מאת אהובך הצורף, וכן הוא מבקש ממך לנסוע מחר עם סחורתך, כי יש לה דרישה גדולה". לאחר שבעלה נסע עם השיירה הראשונה לשם, עלתה האישה עם שיירה לטאנאכר ומצאה מקום בספינה המפליגה לארץ. כשהגיע בעלה למכנאס, ראה כי הכול שקר וחזר לפאס. אולם כאן גילה לתדהמתו כי אשתו נעלמה.

לאחר חקירה ודרישה גילה, כי היא עלתה לארץ לאחר שהערימה עליו. מרוב צער נפל למרה שחורה ותוך שנה תם כל כספו. הוא נאלץ למכור את כלי ביתו עד שנעשה בעל חוב. בצר לו, הלך לרבינו וסיפר, מה שאירע לו. הצדיק אמר לו שישב למחרת ובינתיים חשב על בעיה זו ולא מצא שום תקנה רק שילך אחרי אשתו לארץ ישראל. לצורך זה כמובן צריך כסף רב להוצאות הדרך עבורו ועבור ילדיו והוא בעצמו כרגע בעל חוב, ואין לו מאומה.

למחרת הגיע האיש ורבינו אמר לו: "בני, שום תרופה לא מצאתי לך. אך הראו לי מן השמיים, כי היום תיושע על ידי צער גדול בגוף". הסתובב היהודי ברחובות ולפתע הבחין בו משרתו של שר העיר, שחפש אחריו, והוא הביאו לשר. כשהגיע לשם מצא ערבי אחד, שקבל עליו לפני השר, והאשים כי מידענו מחר לו חפצי זהב, ועתה כשרצה למכרם נמצאו של נחושת ולא של זהב. והביא את החפצים לפניו. התבונן האיש ואמר: "אמת מרתית לך הרבה חפצים, אבל לא את אלו". כעס השר על היהודי, וציווה את עבדיו להלקות אותו חמישים מלקות. הם עשו כן, והיהודי צועק ובוכה ומתחנן ואין מרחם.

מחמת המכות היהודי התעלף ונפל ארצה. כשראה זאת השר, פחד פן ימות, וציווה להוליכו מהר לביתו. קם השר ממקומו ובהלה להיכנס לביתו, כדי לתלות את מה שאירע בעבדיו המכים, שמת היהודי תחת השבט באכזריותם. כשקם השר בחיפזון, נפל מחיקו כיס של מאה זהובים, ונכרך בבגדי היהודי שהיו מונחים בארץ. העבדים תיכף שמו את היהודי בתוך מחצלת עם בגדיו, כשהם כרוכים, והוליכוהו לביתו והניחו אותו שם וברחו להם.

כשהתעורר מעלפונו, רצה ללבוש את בגדיו, ומצא בהם את כיס הזהובים, ושחמ מאוד. השר, חיפש את כיס הזהובים ולא מצא, וחשד בעבדיו. כששמעו את טענותיו, כדי להציל את עצמם, העבדים סיפרו שראו את הערבי התובע לוקח את כיס הזהובים. השר האמין להם, ושלח אחריו ואיים עליו, שאם לא יחזיר את הכיס, יעשה בו מה שעשה ביהודי. הערבי הודה מהפחד, במה שלא גנב, ונתן מאה זהובים. מידענו סיפר לרב את אשר נעשה, וענה לו הרב כי הזהובים הם קנס מהגוי המעליל עליו, ועכשיו ימהר לעלות לארץ עם ילדיו. לאחר שלושה ימים היהודי הפליג, ולאחר שהגיע לארץ מצא את אשתו והיא חזרה אליו.

הגאון הרב חיים מרדכי לבטון זצ"ל - נולד בעיר חאלב שבסוריה בשנת ה'תק"מ (1780). לפניו נולדו ארבעה-עשר ילדים להוריו, וכולם נפטרו ל"ע בדמי ימיהם. מספרים, שמטרוניתא אחת קראה לאביו, ר' חלפון לצורך עסק מסוים ובאמצע השיחה התחילה להסיתו לדבר עבירה. כשראה שכלתה אליו הרעה, הפיל עצמו לארץ מביתה, שהיה במקום גבוה, ונעשה לו נס, שקם והלך לביתו בריא וחזק. בלילה ההוא הראו לו בחלום שיוולד לו בן צדיק וחסיד שהעולם כולו יינה מאור תורתו, וזהו ר' חיים מרדכי.

עוד בהיותו רך בשנים, לקח אותו אביו למלמד תינוקות, כדי שילמדנו את צורת האותיות. כאשר ביקר האב בתלמוד תורה, ושאל על בנו. ענהו המלמד: "בנך קטן כדי להעמיס עליו את לימוד האותיות". להפתעת המלמד קרא ר' חלפון לבנו ובהצביעו על האותיות השונות הילד הקטן החל למנות את שמותם ללא כל טעויות. המלמד החל ללמדו ולא עברו ימים רבים, וכבר ידע הילד לקרוא חומש כהלכתו. אחר שמילא כרסו בש"ס ובפוסקים והתמנה לכהן כדיין בעירו.

בשנת ה'תרי"ח (1858) התמנה לרבה הראשי של חאלב שבסוריה וכיהן בתפקיד זה עד פטירתו. מגדולי חכמי ארם צובא. התפרסם בחוכמתו וביושר דינו. יהודים ורבים רבים פנו אליו. **מלומד בניסים. ענוותן. בעל רוח-הקודש.** במשך שנים רבות נהג לחלק צדקות רבות. הממשל התורכי רצה להעניק לרב הראשי אות כבוד כהוקרה על פעולתו לטובת בני עמו ולטובת הכלל. **לאחר הפצרות רבות הסכים לקבל את אות הכבוד, אך לא ענד אותו אלא גנזו בארון.**

נפטר ב-כ' סיוון ה'תרכ"ט (1869). חי כ-89 שנים. נקבר במערת הצדיקים (המכונה 'מלכבי') הסמוכה לבית הכנסת ונכנסים לה מחצר בית דיין. כשלושים שנים לאחר פטירתו, באחד מהימים נפטר אחד מגדולי ורבני ארם צובא וביקש כי יכרו את קברו ליד ציונו של הצדיק ר' מרדכי. **תוך כדי כריית הקבר ארעה מפולת אבנים ונתגלה קברו של הצדיק. לתדהמת הנוכחים גופו היה שלם וטהור, כביום שבו נפטר לבית-עולמו.**

אביו: ר' חלפון. **בניו:** ר' חלפון (נפטר בחיי אביו), ר' אליעזר, ר' יוסף (מאשתו הראשונה, לעת זקנתו עלה לירושלים והיה מחכמי ישיבת המקובלים 'בית אל'). **בתו:** מאשתו מזווג שני, נישאה לר' משה סוויד. **מרבתינו:** ר' אברהם ענתבי. **מתלמידינו:** ר' מרדכי עבאדי. **מספריו:** **ינוכח השולחן- שו"ת** על ארבעת חלקי ש"ע. **בן יאיר- דרושים** על התורה •שבחי המהר"ם (תיאור תולדותיו ומפותיו שנכתב ע"י נינו, הרב יו"ט ידיד הלוי) •**ידבש וחלב תחת לשונך פייוט:** מה נכבד.

שאחד החכמים רצה לשדך את בתו, **חייב אותו רבנו לתת נדוניה בסך חמישים לירות זהב**, סכום נכבד שלא היה באפשרותו, אמר לו החכם: "הרי רבנו יודע את מצבי היטב, וסכום זה הוא למעלה מאפשרותי", השיבו רבנו: "אל תדאג, לבתך יש את החלק שלה **ותבטח בקב"ה שהוא יזמין לך את הכסף**", החכם בטח על ה' ועל דברי רבינו וחתם על שטר השידוכים והתחייב לשלם את הסכום הזה,

בינתיים התקרבו ימי החופה, והחתן בא לחמיו לקבל את הכסף, החכם מרוב צער פנה לבית רבנו וסיפר לו, שהגיעו ימי התשלומים ואין בידו מאומה, התחיל רבנו לדבר על לבו דברי חיזוק וביטחון, שבקרוב תהיה לו ישועה, החכם יצא מבית רבנו בלב שבור ובתקווה, שה' יעזור לו, כך התקרבו הימים למועד, שנקבע לערוך את החופה ולרש אין כל, והחתן שואל מפעם לפעם היכן הכסף שהתחייב.

כשהגיעו הימים הקרובים לחופה, והנה בא שכנו הנוכרי לבית החכם. כששמע את קול דפיקות הנוכרי בפתח ביתו, **התחיל להיאנח בשיברון לב**, כי השכן הזה היה נוהג מפעם לפעם לבוא לבית החכם ולקבל ממנו הלוואות ומעולם לא החזיר אותם, **ולא הייתה לפניו ברירה מפחדו מהנוכרי והמשיך להלוות לו, והנה עכשיו אחר שהוא מחכה וחוסיך כל פרוטה נוסף לו צער הנוכרי.**

כשנכנס הנוכרי קיבל אותו על כורחו בסבר פנים יפות. אמר לו הנוכרי: "הנה אתה אדם טוב וישר שהילוות לי כסף מפעם לפעם, ועתה עשיתי חשבון מכל הכספים שלויתי ממך עד היום **ויצא לי החשבון חמישים לירות זהב, והפעם באתי לשלם לך את כל החוב, שאני חייב לך**", הוציא את הכסף מכיסו ומסרו בידי החכם. הלה לא האמין עדיין למראה עיניו, לקח את הכסף בשמחה והלך תחלה לבית רבנו לספר לו על הנס הגדול, שקרה לו בזכותו, אמר לו רבנו: "הלא אמרתי לך, שתשועת ה' כהרף עין, ומסר הכסף לחתנו".

מספר ר"א בר"י יו"ט ידיד הלוי על עובדה מפליאה נוספת, שבאחד הלילות בלכת הרב כמנהגו בחצות הלילה, ראו אותו חבורה של שודדים שכורים שהיה לבוש בבגדים נאים כיאה לראש הרבנים **והחליטו ביניהם להתנפל עליו ולקחת ממנו כל אשר יש לו עם בגדיו.** הזקן שבחבורת השודדים אמר להם: "ביד אחת אני גומר אתו", ובאמירה זו התקרב לרב ועמד, התחילו חבריו לצעוק עליו, מדוע עומד ואינו ממשיך אמר להם: "איני מסוגל ואיני יודע מדוע", מיד בא השני והרים ידו ואף הוא יבשה ידו ונשארה זקופה, רבנו לא ידע ולא הרגיש מכל זה והמשיך כדרכו לבית-הכנסת.

בינתיים האיר היום והתחילו אנשים להסתודד סביב השודדים, והשודדים לא יכלו לפצות פה, בחזרתו משם, כשהיה הולך כדרכו רמזו השודדים על הרב בכדי שיבינו שבגללו נעשה הדבר, מיד באה משלחת מחברי השודדים לרב וסיפרו לו את האמת, ושכך קרה לחבריהם, ואין מי שיושיע אותם, הם נפלו על ברכי הרב לבקש סליחתו, ציווה עליהם הרב, שלא ישוּבו עוד למלאכה זו של גזילה וכשקבלו עליהם, אמר הרב: **"מי שאינו יכול ללכת- ילך, וזה שידו זקופה- תרד"**, ובאותו הרגע כך היה, ונתקדש שם שמים ברבים בין בישראל ובין אצל הנכרים.

מנהג ידוע בארם צובה בליל שבת ולזמר בקשות מהמשוררים הקדמונים ומר' ישראל נג'ארה ועוד, ואף רבנו חבר את הפזמון הידוע "מה נכבד היום מימים", אחד השרים שהיה ביתו סמוך לבית הכנסת גזר עליהם, שיפסיקו לזמר כי זה מפריע לו לישון, **ואם לאו- יהרוג אותם.** והיה לו הכוח לכך, באו אצל רבנו שיורה להם מה לעשות, אמר להם, שלא יבטלו מנהג קדוש ושלא יפחדו כלל, **וביום שבת בבקר אחר הבקשות מת השר והוציאוהו לקבורה.**

רבי צבי הירש פיליב הידוע כמגיד מנדבורנא זצ"ל- נולד בשנת ר'ת"ק (1740). עוד בצעירותו רכש רכש לו לימודים נעלים להבין בגפ"ת יתר על כל בני גילו. בראות אביו כן, הביאו לפני הבעש"ט הק' וזכה לחיבה יתירה ממנו וברכו שיהיה לגדול ולמנהיג בתורה. כשגדל, ינק מתורתו של המגיד ממזריטש אולם לאחר פטירת המגיד, שאיפה עזה קיננה בקרבו להתקרב לר' יחיאל מיכל מזלוטשוב, בהיותו עני מרוד לא יכול היה לבצע זאת מחוסר מעות לצורכי הנסיעה, אך כאשר בעל הבית אצלו שימש כמלמד השיא את בנו בזלוטשוב, הסכים הוא לקחת עמו את ר' צבי לחתונה, ואז התקרב לר' יחיאל מיכל והיה ראש וראשון לגדולי תלמידיו (שלמדו ממנו גם את תורת הסוד).

עם הגיעו לפרק האיש מקדש כבר יצא שמו בעולם. התחתן במונקאטש (עם בתו של אחד מנכבדי העיר) אולם אך לאחר מעט זמן התאלמן ושב לגליציה ונבחר להיות מגיד משרים בקהילת דולינא (אוקראינה), ושמו הלך לפניו כחכם עצום וחרף ביותר, ואף העמיד שם תלמידים שלימים נתפרסמו כגדולי הדור. לאחר פטירת רבה של דולינא, הגה"צ רבי אברהם נח הלוי (בעל זריזותא דאברהם) עבר לנדבורנא בה שימש כמגיד משרים עד יומו האחרון. **גאון בנגלה ובנסתר. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. מלומד בניסים.** נפטר ב-כ"ל סיוון ה'תקס"ב (1802). חי כ-62 שנים. ציונו בנדבורנא. חתנו ר' יצחק מראדוויל מילא את מקומו בנדבורנא.

אביו: ר' שלום זליג (בעל 'דברי שלום', גאון ובקי בכל מכמנה התורה ויחוסו מגיע עד צאצאי רש"י הקדוש). **מרבתינו:** ר' ישראל בעל שם-טוב, ר' דב בער (המגיד ממזריטש), ר' יחיאל מיכל (מזלוטשוב). **מתלמידינו:** ר' צבי הירש (בעל ה'עטרת צבי' מזידיטשוב- שר בית הזהרה), ר' יצחק לנדמן (אב"ד ויז'ניץ), ר' אברהם דוד (מבוטשאטש), ר' צבי הירש (מדליטין), ר' משולם נתן מרגליות (מו"צ בברדיצ'ב), ר' חיים ירוחם הלוי (בעמ"ח "בית הלוי"), ר' מנחם מנדל מקוסוב. **נשותינו:** בתו של אחד מנכבדי העיר מונקאטש (זיווג ראשון- אולם היא נפטרה תקופה קצרה לאחר נישואיו ולא היה ממנה פרי בטן), מרת צפורה דבורה (זיווג שני- בת ר' אלימלך הורושבסקי מגיד משרים בדראהביטש). **ילדיו:** ר' דוד אריה לייב מנדבורנא מגיד (חתן רבי מאיר בן ר' לוי יצחק מברדיטשוב), ר' משה יחיאל מיכל מגיד. **חתנינו:** ר' יצחק מראדוויל (בזיווג"ש וממלא מקומו בנדבורנא), ר' שמואל זנוויל מקאליש, ר' זאב אהרן ווינרב. **מספרינו: יצמח ה' לצבי-** על התורה ועל הגדה של פסח **ימילי דאבות- מוסר ישפתי קדושים- על התהילים אלפא ביתא- מוסר.**

בזמן שרבינו התגורר בנדבורנה, נהג הצדיק להתפלל בחדרו הפרטי. מסופר שהיה איש חסיד ר' אייזיק שמו מעיר דאלינא, שנהג לבוא מפעם בפעם לצדיק. דרכו היתה ללכת דרך הכפרים, וסמוך לשם יש שם יער קטן, שקורין 'אטשטיס', והיה דרכו דרך היער, והנה בבית המדרש של המגיד היה דרכם להמתין לרבינו בשעת קריאת שמע כחמש דקות, עד שסיים. פעם אחת המתינו לרבינו במשך רבע שעה ויותר, ולא סיים את קריאת שמע. הביטו דרך חור המנעול וראו את רבינו שוכב בפישוט ידיים ורגליים ואומר את הפסוק: **"תפל עליהם אימתה ופחד"** (שמות טו, טו) וחזר על הפסוק הרבה פעמים. אמרו: "בוודאי לא דבר ריק הוא, ובעוד זמן מה יתברר העניין". כשעה לאחר התפילה הגיע ר' אייזיק מאלינא וסיפר, כי כאשר עבר ביער ראה **מולו גזלן ואחז בידו גרזן ורצה להרוג אותו** והגביה את הגרזן, ולא היה יכול לזוז ממקומו. הוריד את ידו ויכל לזוז, וכן היה כמה פעמים, שהלך וחזר עוד פעם כדי להרגו ולא היה יכול לזוז. אחר כך הלך הגזלן ממנו, והוא הלך לדרכו. ביררו מתי היה הדבר ואמרו לו: **"דע לך, כי רבינו הציל אותך מיד הגזלן, והיה זה בשעת קריאת שמע"**.

בתחילת שנת ה'תקס"ב, שנת הסתלקותו, חלה רבינו ונחלש מיום ליום. וכה מסופר בספר אבן שתיה "בשנת הסתלקותו נסע אליו הרה"ק רבי מנחם מנדל מקאסוב לשבת שובה, והיה מתפלל אצלו בימים הנוראים, בשבת בצהריים נחלש הרב מאוד, והיה שוכב על מטתו, ואחרי הימים הנוראים סמך ידיו על ראש תלמידו רבינו הק' ה"אהבת שלום" מקאסוב, ויבחר בו להיות ממלא מקומו ברבנות אחר פטירתו, ועל פיו יצאו כל אנשי שלומו הקשורים אליו, ויצו עליו, שמעתה ילון בבית מדרשו הסמוך לחדרו, ובכל לילה ולילה כחצות היה בא אצלו, ומסר לו כל הנחוץ, בתחילה פחד מאוד הרה"ק רבי מנחם מנדל ללון שם לבדו, **יען כי ראה כמה נפשות, שבאו אל המגיד הק' מהעולם העליון לתקנו, עד כי למד עמו גם דבר הזה, והרגל נעשה טבע, ככה חלף בערך חצי שנה"**.

על גודל רוח הקודש, שהופיעה בבית מדרשו של רבינו, כאשר עיניו צופות למרחוק ניתן ללמוד מהסיפור על התקופה, שבה הסתופף בצל רבינו תלמידו הרה"ק רבי מנחם מנדל מקאסוב זיע"א ה'אהבת שלום': אירע פעם, כי בעת ששבת רבינו בחדרו הפנימי, ישב ה'אהבת שלום' בחדר הקדמי של רבו, נכנס יהודי וביקש, כי רצונו להיכנס לרבינו עם פתקא (קוויטל) כנהוג, והיות שלא היה יודע לכתוב בלשון הקודש, ביקש מר' מנחם מנדל, אם מוכן הוא לעשות טובה לו ולכתוב לו הקוויטל, ה'אהבת שלום' נענה לבקשתו, ובסבר פנים יפות כתב לו הפתקא, ובה תינה בעיותיו וצרותיו, כשכנס אל הקודש פנימה והגיש הפתקא, שאלו רבינו: "מפני מה באת אליי?", השיב הלה: "כי בקשתו לקבל ברכת רבינו על כל הפרטים שרשום בקוויטל", השיב לו רבינו: "הרי אין צורך בברכתי, כבר נושעת בעת כתיבת הקוויטל ע"י הכותב".

האדמו"ר הרב ישראל דן טאוב ממודז'יץ זצ"ל - נולד ב-י"ט טבת ה'תרפ"ח (1928) בעיר ורשה שבפולין. נקרא בשם ישראל ע"ש האדמו"ר ר' ישראל טאוב (האדמו"ר הראשון ממודז'יץ), ודן ע"ש סבו, האדמו"ר ר' דן מקונסטנטיין. כשהיה כבן שש שנים אביו עלה לארץ ובשנת ה'תרצ"ה (1935) הקים את קהילת מודז'יץ בארץ. עוד לפני מלחמת העולם השנייה, שיגר מכתב לאשתו וביקש שתעלה עם בנם (רבינו). לאחר תלאות רבות, בשנת ה'תרצ"ז (1936) רבינו עלה עם אמו לארץ. בהתחלה למד בישיבת 'היכל התלמוד' בתל-אביב ובהמשך למד בישיבת כפר חב"ד בתל-אביב.

שימש במשך כ-35 שנים כסופר בית-הדין בתל-אביב. שם רבינו התפרסם כמי שנהירים לו כל שבילי ההלכה והיו מביאים אליו את כל הדבר הקשה. מסופר שהגר"א רביץ זצ"ל ששימש כאב"ד בת"א השיב לשואל ששאל באיזה הרכב ישב הרב. אמר לו בהרכב שישב רבינו זי"ע. לשאלה מי עוד ישב שם, ענה לו שלא משנה מכיוון שרבינו ישב שם. כמו כן ישב שם תחת הגאון מרן רבי עובדיה יוסף זצוק"ל שחיבב אותו. בשנת ה'תשמ"ד (1984) אביו נפטר ורבינו התחיל לשמש כאדמו"ר הרביעי של חסידות מודז'יץ, תפקיד שאותו מילא עד יום פטירתו. בשנת ה'תשמ"ט (1989) התמנה כחבר מועצת גדולי התורה. בשנת ה'תשנ"ה (1995) העתיק את מרכז חסידות מודז'יץ לבני-ברק. גאון בנגלה ובנסתר. בעל ענווה מופלאה. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו להתברך בעצה טובה. אהבת ישראל שלו היתה מופלאה. התעקש שלא לקבוע שעות קבלה. הדאגה לזולת היתה בראש-מעייניו. נפטר ביום שישי, ערש"ק פרשת שלח ב-כ' סיון ה'תשס"ו (2006). חי כ-78 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים. בנו, ר' חיים שאול, התמנה אחריו כאדמו"ר.

סבא (מצד האב): האדמו"ר ר' שאול ידידיה אלעזר (מח"ס 'אמרי שאול'). **אביו:** האדמו"ר ר' שמואל אליהו (מח"ס 'אמרי אש'). **אימו:** מרת רבקה זלאטא (בת הרה"צ רבי חיים משה קאהן). **אשתו:** מרת רחל ביילא שצ'דרובצקי (בת האדמו"ר מקוברין, הרה"צ רבי שמואל אהרן מביאלסטוק בפולין). **מרבתינו:** הגאונים ר' חיים שאול ברוק, ר' דוד פוברסקי. **חברותא:** הגאון ר' שלמה ברמן (מראשי ישיבת פוניבז'), ר' יואל קאהן (מעתיק השמועה בחצר ליובאוויטש). **ילדיו:** האדמו"ר ר' חיים שאול ממודז'יץ, האדמו"ר ר' פנחס משה מקאזמיר, מרת הינדה (נישאה לאדמו"ר ר' ישראל לנדא מדראהביטש), מרת דבורה (נישאה לר' שמואל דוד וינברג - נכד האדמו"ר מסלאנים ת"א). **מספריו:** ינחלת דן- על התורה **יעלי דשא**. הלחין ניגונים רבים לעורר לבבות ישראל.

רבינו התעקש שלא לקבוע 'שעות קבלה' בביתו. רבינו רצה שיוכלו להיכנס או להתקשר אליו בכל שעה משעות היממה. כל חסיד ידע שבמקרה הצורך, יוכל להגיע או להתקשר לרבינו בכל שעות היממה. אם מדובר בדבר דחוף, ניתן היה להגיע לרבינו או להתקשר באמצע הלילה.

אחד מחסידי רבינו היה דחוק מאוד בפרנסתו. הוא נכנס בערב יום הקדוש וכתב פתקא שבה ביקש מעניין התורה הקדושה וביקש יראת שמיים וכו'. רבינו קרא את הקווטל. אחרי שבירך על כל עניין וביקשה שהיתה כתובה שם, אמר לו: "שתהיה לך פרנסה בריוח". אותו אברך סיפר שלא יכול להיות שמישהו גילה זאת לרבינו כי אף אחד לא ידע מזה. אפילו אביו ואימו לא ידעו ממצבו הכלכלי.

פעם אדם אחד נכנס לרבינו וביקש ממנו ברכה כפולה- שיזכה לזרע קודש בר-קימא וכן שיזכה לברך בקרוב על המוגמר, מכיוון שהיה באמצע עריכת ספר לפני הגשתו לדפוס. רבינו השיב לו: "הרי מקרא מלא הוא, שכן כתוב: 'זֶה סֵפֶר- תּוֹלְדוֹת אֲדָם' (בראשית ה, א). רבינו רמז לו שיזכה גם להוצאת הספר וגם לזרע קודש בר-קיימא. ואכן מדברי רבינו לא נפל דבר ובאותה השנה זכה לשני העניינים גם יחד.

בשעה שרבינו שכב על ערש דוי מחוסר הכרה, בנו, מרן האדמו"ר שליט"א, הקריא לו בערב ראש-השנה את הפתקאות של קהל חסידיו להיפקד בישועה. אז ראו דבר פלאי: מיד הלחץ דם התחיל לעלות ולעלות יותר עד שלא היתה ברירה והרופאים הורו להפסיק מיד את קריאת הפתקים מכיוון שזה עלול להזיק לו. אז חסידיו הבינו עד כמה הרבי קשור בלב ובנפש עם קהל חסידיו, שגם במצב כה קשה שהוא נמצא בו, הבקשות נוגעות לליבו הגדול והרחום. באותה התקופה, לאחר שהתעורר, רבינו השתחרר מבית-הרפואה לביתו. באותה שעה עדיין לא היה יכול לדבר בגלל חולשתו הרבה ובגלל המכשירים שאליהם היה מחובר. בעודו נתון באותו מצב קשה, אחד החסידים נכנס אליו וסיפר כי באותם חודשים שבהם הרבי היה מאושפז, הוא חיתן בן ואף זכה שנולד לו נכד. רבינו בכוחותיו הדלים ביקש דף ועט ורשם לו פעמיים ברכת 'מזל טוב'. לאחר מכן, הוסיף בדף וכתב: "ומה שלום אביך?". מכיוון שגשאל ישירות על כך, אותו חסיד נאלץ לספר כי אביו התבקש כבר לבית-עולמו. הרבי כתב לו: "לא ידעתי מזה בכלל כי לא סיפרו לי זאת, אבל האם בני היו אצלך כדי לנחם?", אלו היו דאגותיו בשעה שהוא עצמו היה מלוכף ביסורים קשים ומרים.

גם ביומו האחרון עלי אדמות אירע דבר פלאי. באותו ערב, כ' בסיון, היו אמורים להתקיים שתי שמחות נישואין. לקראת השעה שש בערב מצבו של רבינו החמיר ביותר. קהל החסידים שמע זאת, הגיע במהירות לבית-הרפואה כדי להיות נוכחים בשעת יציאת הנשמה. בשעה שש בערב הרופאים הודיעו כי הרבי הסתלק. המחותרים וציבור החסידים היו שרויים במבוכה, כיצד להתנהג בשעה קשה זו. האם לקיים את החתונות או לא? לפתע הרופאים הודיעו בהשתאות שהרבי חזר להכרה. הציבור כמובן הלך להשתתף בשמחות הנישואין. רק אחרי החתונות, בשעה ארבע לפנות בוקר הרבי הסתלק. היתה שם הרגשה כי הרבי לא היה מוכן להפך את שמחות הנישואין של חסידיו. כמו שכל חייו דאג את דאגתם ושמח בשמחתם, כך הוא התנהג עד לשעתו האחרונה עלי אדמות.

הסיפורים מעובדים מתוך 'המוסף התורני' של המבשר. קרדיט תמונה: משה, רישיון Wikimedia Commons. CC BY-SA 3.0

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר
יש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל

PnineZadikim@gmail.com

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים